

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpatſhneekš un apgahdatajš.

Mahjas weefis iſnabſ ween reiſ pa nedeku.

Makſa ar peefſhtifchana
par paſti:

par gabu 1 rub. 60 kap.
pufgadu 85

Makſa dei peefſhtifcha-
naš Nigā:

par gabu 1 rub. — lav.
pufgadu 55
3 mehneſhi 30

Mabj. w. teel iſdohts feſt-
eenahm no p. 10 fabloht.

Makſa
par ſtudināſchana:

par weenas ſleijas ſmalte
rakſtu (Petit)- rindu, jeb
to weetu, to taħba rinda
eehem, makſa 10 kap.

Medakſija un ekſpedicija
Nigā.

Ernst Plates bilſchu- un
grabmatu- drukatawā pee
Peħtera baſuijas.

No. 34.

Seſtdeenā 20. Auguſt.

1877.

K a h d i t a j s.

Jaunafahs ſinas. Telegrafa ſinas.
Geſchſemes ſinas. No Nigā: jauna lapa. No Balkas: eħrmohis
ſiħis. No Peterburgas: pahr reſerwiſtu familjahm. No Arimas: aiſaulka
ſina. No Permas: leelš uguns greħš. No Doſas: kara-ewainotee.
Kara-ſinas. No Adrianopeles: breeſmu dārbi. No Sirijas: poħſis.
Aħreſemes ſinas. No Bahzijas: Biſmarcka pretofchanaš. No Fran-
cijas: tureenas partiju buħſchana. No Italijas: ultramontanit eepheħja. No
Romas: pahr pahweſta zeħſchana. No Kihnas: optuma aiſleegſchana. No
Indijas: leelš daoš. No Alekſandrijas: koleera feħrga.
Jaunee piħſheħtas liħumi. Par peeloħdināſchana.
Pee liħu mā: Adelheide. Graudi un ſeedi.

Jaunafahs ſinas.

No Nigā. Sihmejotees uſ nupat ſaſaukto ſemes-fargu
eſtaħſchanoħš kara-deenāſtā „Nig. Btg.“ ſino, ka augſtātā
weetā efoht noſpreekš, ka tee ſemes-fargi, kaš pee
pirmas deenāſta atweeglināſchanaš ſchirāš peeder un
deenāſtā tagād uſnemti, warohť no deenāſta tiħt atlaiſti,
ja wini luħgſchanaš-rakſtu deħt atlaiſchanaš no deenāſta
eeſneedsoht. Zaur ſcho noſpreedumu daſcha maħtes
ſirds tiħt atweeglinata un daſcha aſara noſchahweta,
jo nu ir ta eepheħſchana doħta, toħš weenigohš
deħluš, weenigohš maiſes-dewejuš, kaš eefaukti
tiħuſchi, no deeneſta atſwabinaħt. Luħgſchanaš rakſti
deħt atlaiſchanaš no deenāſta, kā dħrd, efoht
eeſneedſami pee apriħka kara-wihru
preekſchneekem (Kreismilitaircheħš).

No Teħrpatāš. Tai nakti no 14ta uſ 15to
Auguſtu tika iſ tureenas G. F. Töpſera bohdeš
iſſagta naudas laħbe, kura bija eelſchā par
15,000 rubliu weħtrſpapihri un 700 liħdš
800 rubliu ſtāidrā nauda. Sagli efoht bohde
eelaufſcheeš.

No Berlinēš. Ultramontanit Bahzija
nehmuſchi weegltiģeem kautineem daſchadus
briħnumuš uſteekt, par peemehru, ka
Marpiņas jeemā efoht parahdijujeħš
ſweħta jumprawa Marija. Zaur ſcho
iſpauſto parahdiſchanoħš ir Marpiņas
jeemš paliziš leħttigiģeem laudim par
ſweħtu, kā ka wini turp jeko leeleem
bareem. Ka ſchahda lauſchu kraħpſchana
Bahzijas briħioprāhtigai walbiba
newar pa praħtam buħť, kaš weegli
proħtamš, bet walbiba aħtrakti negrib
ſcho nebuħſchana ar waru apħpeeſť,
eekam leelakāš nekāħrtibaš naw
iħeħluſchahš.

No kara-lauka. Kā ſchi numura
telegrafa-ſināš laſamš, tad muħſeji
uſ Aſijas kara-lauka eenaideekuš
ſakāħwuſchi. Kaš uſ Ēiropas kara-
lauka notiziš, pahr to jaw ſinojam
ſchi numura kara-ſināš, ka
Suleimānš-Paſcha muħſejeem daudi
reiſ ar ſaweem leeleem kara-
pulkeem uſbruziš, bet iſ reiſaš
tiħi atdſiħts atpaħak, pee lam
daudi kara-wihruš paſaudejiš.
Tee oħtri diwi Turku kara-
wadoni, Mehemedš-Āli-Paſcha un

Dēmānš-Paſcha liħdš ſchim
neka naw darijuſchi un tā tad
to iſdewigo briħdi preekſch
uſbruħſchanaš aiſlaiduſchi
garam, jo kaħ wini reiſā ar
Suleimānš-Paſchu kaħš no
ſawaš puſeš buħtu muħſu
kara-ſpeħſeem uſbruħuſchi,
tad muħſejeem buħtu
wairak weetāš eenaideekem
biħiš ja-atſtaħjahaš preti un
tā tad nebuħtu tiħ labi
warejuſchi uſ ſchihu
paliħga-pulkuš ſuħtiħť,
kā to tagād wareja iſdāriħť.
ſcho iſdewigu briħdi
Turku kara-wadoni
aiſlaiduſchi garam, beſ
tam weħł Numeni-
nija ar ſawu kara-
ſpeħlu pee kara-
ſchanaš nemš dalibu un
warbuħť turpmaħ ari
Serbija un Ēreekija
weħł peedaliſeeš, kā
tad Turkeem to
pretineeku arweenu
wairak roħdaš.

— Turku miniſteru
preekſchneekš apſohlijeeš,
Genſeš noſiģuma
noſaģijumuš liħť
Turku waloda
tulloħť un tad
Turku ſaldateem
eedoħť, lai
minetoħš noſaģijumuš
nepāħkaħptu.

Telegrafa ſinas.

No Peterburgāš, tai 17. Auguſtā. Tai 13. Auguſtā
Muktānš-Paſcha ar wiſeem
ſaweem kara-pulkeem
uſbruħka Ēenerata
Loriš-Melikowa
apģeetinatam leħgerim.
Wiſgaram tika
eenaideekuš no
muħſejeem atdſiħts
atpaħak, kā ka
wiram ar leeleem
pametumeem
bija ja-atkaħjahaš
atpaħak liħdš
ſawam apģeetinatam
leħgerim pee
Madſchāš. Muħſejeem
tika eewainoti
ģenerati ſiħſtš
Iſchawſchawadſe un
Komarowš un
palkawneeka
leitnāntš ſiħſtš
Baratinſkiš.

Tai 6. Auguſtā
palkawneeka
ſchellownikowa
pulkuš ſiħť-
medamš eenaideekam
atħeħma Ēatrij
ſlanſleš (ſeemeta
puſe no
Suchumaš-Kaleħi)
tai 9. Auguſtā
taš patš pulkuš
ſakāħwa eenaideekuš
pee
Bizundaš un tai
11. Auguſtā
winkſch eenaideekuš
pee
Gudantaš weħł
ſtipraħť ſakāħwa,
kā ka teem
bija jabeħģ un
kara-eeroħťchi,
kara-mantaš un
prowiante ja-
atſtaħj, kaš
muħſeju roħlāš
naħja.

No Wiħneš tai 16. Auguſtā. Kā no
Bukareſteš teel
ſinoħť, tad
Numeniģaš ſiħſtš
ar wiſu ſawu
kara-ſpeħlu
nemſchoħť
pee kara
dalibu. Weena
dāta no
Numeniģaš
kara-ſpeħla
pee
Korabijaš
pahrgahjuſe
par Donawu
un tiħ liħdš
tiħt buħš
gatawaš,
tad Numeniģaš
ſiħſtš ar teem
ziķeem
pulkeem
doħſeeš
paħak. Taš
Numeniģaš
pulkuš, kaš
pee
Blew-
naš
ſtaħw,
ſadurdameeš
ar Turkeem
duħſchigi
turejaħš.

No Londonēš tai 16. Auguſtā. Palkawneekš
Frāſereš un triħš
Anglu iſcheneeru
wirēneeki
aprauga un
iſluħto
Konſtan-
tinopeleš
apģeetinaģumuš.
Kreewi
aplenģoħť
Nikolaja
ģeetoħť-
ſniti un
Porkioģu.

Geffhjemēs sinas.

No Nigās. No 12ta Augusta fahloht isnahf fchē Nigā jauna Latweefchu deenas-awife „Nihgās lapa,” apgahdata un isdohta no hoſrahta B. Dihrika lunga.

No Walfas. Nefen atpalat kahds jaunellis dabujis no kahdas pilsfehtas tuwumā dſihwodamas kehlfchas wehſtuli. Wehſtule bijufe rakſtita ar gludeneem wahrdeem un tā kà par atbildi us wehſtuli, kuru wiſch kehlfchai rakſtijis. Wehſtules fanehmejs newarejis no brihnumeem ne gudris tapt un tadeht to dabutu wehſtuli kahdam draugam rahdijis. Bet fchis patš draugs bijis tas ſchkelmis, kurfch us drauga wahda kehlfchai wehſtuli laidis. Draugs nu atkal it ſkaidri dabujis dſirdeht, to kehlfcha ir rakſtijufe, tadeht warejis atkal paſlepen ohtru wehſtuli rakſiht. To wiſch jaw rakſtijis druflu taukaku kà ohtru, kehlfcha tagad nu nefinajufe no preeka to dariht, to ne, tadeht fawu negaidito laimi jaw mahtei un mahſai iſtekuſe. — Schahs tagad atkal nekawejuſchahs nahburdſenehm ſinas doht. Kehlfcha nu atkal nekawejuſchahs us fcho ohtru wehſtuli atbildes doht. — Wehſtules fanehmejs nu atkal zita neta nefinajis dariht, kà fawam draugam wehſtuli rahdiht. Schkelmigais draugs nu us fawa drauga rehkinuma johzigā wiſe no kehlfchas peeprafijis, lai ſchim mihleſtibu apſohla. Brahtigs zilweks jaw tuhlin buhtu ſinajis, ka ta tilai tihra ijohkoſchana ween ir, bet kehlfcha to turejuſe par nezereto laimi. — Ne ilgi pehz fcha kehlfchai gadijees ar to lungu fatiktees, us kura wahda kehlfchai wehſtules peejuhtitas. Minehts kungs jaw fen paredſejis, ka ta tilai tihra ſchkelmiba buhſchoht un tadeht ar kehlfchu ne neeka no ta nerunaja. Kehlfcha to redſedama palikufe kà us mutes fiſta un nodohmajufe atreebtees, bet til praſtā wiſe, ka to fchē peemineht buhtu nepeeklahjigi. Minete draugi tagad atkal faweenojufchees us weenu rohku un raudſiſchoht kehlfchai tahdu zepeti fataiſiht, kuran netruhlfchoht ne fahls ne aisdara.

Schē mums atkal ir jauns peerahdijums, zil lohti ari wezas kehlfchas, kuras jaw gadus wairak deſmiteem ſkatta, wehl pehz bruhſtganeem dſenahs. — fch.

No Selgawās. Kurſemes brihweſtibas-ſwehſti ir ſchogad pahrzelti no 30ta us ſwehtdeenu to 28to Auguſtu. Schini laika, kur ihpaſchi lauzeneekem daudſ darba, buhs tahda ſwehtku pahrzilafchana us ſwehtdeenu teeſcham deriga, jo zaur to warehs us Selgawu atbraukt neween ſaimneeki, muſchās lungi, bet ari kalpi un walineeki. Kà dſtedam, tad ſwehtku-ſomiteja ſchogad ari wiſadi publejahs, ſchohs ſwehtkus til patihkamus, zil eephejams iſrihloht. Wiſpirms ſwehtki eefahlftees Schirlenhöſera dahſā, pulkſten 1 pehz puſdeenas ar ſwehtku-uwertihru un runu. Pehz tam buhs dahſā muſihla un dſeedaſchana, un runas tiks turetas. Pulkſten 4 pehz puſdeenas buhs Schirlenhöſera ſahlē gohda-maltite, pee kuras ſchogad daudſ angſtu lungu, kà gohda-weeſi, nems dalibas. Pulkſten 6 wakarā ſahlfees teatris ar prologu. Iſrahdihs pirmo reiſi Selgawā pawifam jaunu, no M. Behlfchen jaunfundes rakſitu original-lugu „Gertrude,” kura no Nigās Latweefchu beedribas ſinatnibas-ſomifijas pirmo gohda-almu pelnijuſe. Wakarā buhs Schirlenhöſera dahſā konzerte no kara-muſihlas un ſahlē weefigs wakars. Neraudas Libgonis.

No Igaunu ſemes. Kà Nehwales ſwehtdeenas lapa ſino, tad Behtera draudſe Terwenē Maſ-Kurredas zeemā atrohдахs kahds almens, to tureenas lauids kà kahdu elku zeeni un gohda.

Minetais almens ir 5 pehdas garſch un 4 pehdas plata. Schin almenim ir zaurums, 6 zolu dſiſch, 15 zolu plata un 20 zolu garſch. Schini zaurumā teek uhdens turehts, un kad uhdens kahdu laiku tur ſtahwejis, tad mahnutizigee laudis tam (prohti uhdenim) ihpaſchu ahriſteſchanaſ-ſpehku un ſwehtumu peeſchir. Kahda weza ſeewa, kas par mineta eika almena preeſtereeni iſleekahs, to uhdeni noſauz par „gara tihriſchanaſ uhdeni.” Tee, kas pee almena nahkuſchi palihdſibu mekleht, iſfmet iſ almena zauruma uhdeni, to wiri preekſch maſgaſchanaſ iſleeta, un tad atkal eelej zitu uhdeni, kas kahdu laizuru almena zaurumā ſtahwedams peenemoht augſcham mineto ſpehku. Katrs, kas tur nonahf palihdſibu mekletees, us almeni kahdu ſeedinu noleek: daſchs noleek naudas, daſchs drehbes gabalianu, zits gatu, ſweeſtu, zits atkal taukus, bihdeletus miltus. Schē ſeedi jeb upuri pa nakti ir noſubufchi; kà teiz, tad gari to panehmufchi, bet kaiſnibu fakoh, ta preeſtereene, ta wezene, tohs upurus pa nakti nowahf. Schis atgadijums rahda, ka daſchōs Igaunu ſemes laktōs wehl ſtipra mahru tijiba peemiht.

No Peterburgās. Kà Kreewu awife „Goloſs“ ſino, tad tilſchoht 36 reſerwes kahjineeku batatoni faſtahditi. — Preekſch eefaukto reſerwiſtu un ſemes-ſargu atlikuſchahm ſamilijahm tiks palihdſiba paſneegta. Tahdu eefaukto kara-wihru ſeewas, kam naw behrnu jeb kam behrni wezati par 15 gadeem un kas paſchas ſpehj maſi pelniht, dabuhn iſlatru mehneſi 4 rubl. 15 kap. palihdſibas; kam maſs behrns, dabuhn lihds 7 rubl. 30 kap. un kam wairak behrnu, lihds 10 rubl. 45 kap. Schi palihdſibas ſneegſchana ir noſpreeka no Peterburgas pilsfehtas padohmes preekſch faween reſerwiſteem un ſemes-ſargeem.

— Tad ari „Goloſs“ ſino, ka Peterburgā uſklichduſchi wiſti 10 rublu-gabali (pawihru naudā), kas til ſmalki palak taiſti, ka tohs gruhti no riſtigas naudas war iſſchir.

No Krimas tika ſinohts, ka 3 Turku kara-lugi tuwojuſchees Cipatorijai un tahdu weetu pee juhrmales iſmeklejuſchi, kur Cipatorijas leelgabalu ſchahweeni tohs newarejuſchi trahpiht. Tur wiri pee malas peeweduſchi kahdus 600 Turku ſaldatus, kas tureenas ſwejneeku buhdinahn uſbrufuſchi, ehkas aiſdeſinadami un eedſihwotajus aplaudami, kas nebija ſpehjuſchi aiſbeht. Schi ſina tagad iſrahdijufchahs par meleem, jo neweens Turku ſaldats pee Cipatorijas naw nahzis pee malas. Mehſ ſcho melu ſinas atſaukſchana tamdeht fchē peeminam, ka iſgahjuſchā numurā ari to bijam ſurojuſchi.

No Permas teek ſinohts pahr breeſmigu uguns-grehku, kas tur bijis, prohti tai 10. Auguſtā Lewlas zeemā nodega tahs graſam Sergejam Grigorjewiſcham Stragonowam, fiſtam Galiznam, Albamelikam un Laſarewam peederigahs ſahls-ſaktuwes. Pawifam aigahja bohjā: 20 ſahls-tihriſchanaſ (wahriſchanaſ) eeriktes, 13 magafihnes, 400,000 pudu ſahls, 40,000 aſis mallas, wiſadas mantas un beſ tam tureenas baſniza un 150 mahjas. Skahde, kà prohtams, ir breeſmigi leela. Laudim leels truhkums zeeſchams. Tikai grafa Schuwalowa un grafa Grigorija Alekſandrowiſchā Stroganowa ſahls-ſaktuwes palika ne-apſahdetas.

No Odeſas. Tee eewainotee, kas kaintinā pee Plewnas bija kahwuſchees, tika tai 6. un 7. Auguſtā us Odeſu atweſti un tureenas ſlimnizēs kohpſchanaſi nodohti. Odeſas eedſihwotaji kara-eewainotohs beechi ween apmekle un teem daſchadas leetas preekſch ehſchanaſ un atſpirdſinaſchanaſ atnef.

Pa leelakai datai saldateem ir schahweenu bruhzes. Puse no wifseem eewainoteem ir dabujufchi 2 lihds 3 schahweeneem.

Kara sinas.

Kara-darbi fahufchees, la to jaw isgahufchâ numurâ peeminejam. Lihds 12tam Augustam atnahufchas schahdas sinas. No Peterburgas tai 12. Augustâ. Kad Turki tai 9. Augustâ defmit reis muhfejeem pee Schiplas pahreeschanas-zela bija usbrufufchi un katu reisu no muhfejeem tikufchi atfisti atpakat, tad wini, prohti Turki, tai 10. Augustâ usmeta diwi baterijas, lai waretu no jauna usbrukt. Schkehrfu grahnus wilfdami wini raudsija us preefschu tikt. Tai 9tâ Augustâ muhfeji pasaudeja 200 wihrus, bet ohtâ deenâ muhfeji dauds masak pasaudeja. Tai 11. Augustâ Turki atkal usbruka, bet tika tapat atdsiht atpakat. — Turki muhfejeem tai 10tâ un 11tâ Augustâ ari usbruka pee Njaslars (fahnus no Njasgrades), bet tika atdsiht atpakat. Tai 11. Augustâ Turki, wifus spehtus fanendami, no jauna usbruka muhfejeem pee Schiplas zela, bet tika atfisti atpakat; muhfeji kahwahs la waroni un ne fohli ne-akohpahs. Generalis Madegki feidsahs ar palihga-pulleem nahkt muhfejeem pee Schiplas palihgâ.

Is schihm sinahm redsams, la Turki diwâs weetas (pee Schiplas un Njaslars) muhfejeem usbrufufchi un lai gan ar wifseem spehkeem usbrufufchi, tad tomehr tikufchi atdsiht. Pee Schiplas zela kaufchanahs naw (lihds 12tam Augustam) wehl beigufchs. Ka Turki tapat la pee Schiplas zela, ta ari zitâs weetas, kur muhfeji nometufchees, peenahlamu pretofchanahs atradihs, pah to naw jafchaubahs, jo tai 4. Augustâ jaw no Simnizas beidsamâs deenâs peenahufchi tik dauds jaunu pulku, la Kreewi neween eefpehs wifas Turku usbrufufchanas atfist atpakat, bet ari warehs Turkeem usbrukt un tohs jakaut. Schi sinu nu rahda, la Turki zaur sawu usbrufufchanu neko nespehs idariht. — Gelam tahtaki pahre kautineem starp Kreeweem un Turkeem sinojam, mums wehl kahdas zitas sinas jafasneeds, kas ar kara-buhfchanu ari stahw jakarâ. No Belgrades teel sinohts, la (Serbijas) fests Milans ar sawu ministern preefschneeku un kara-ministeri un dascheem Kreewijas augstmanem turoht swarigas apspreefchanas. Pa to starpu efoht pawehles islaistas pee aprinku preefschneekem, lai kara-pulkus ischlojohkt us karofchanu. — Schi klacht ari peeleeam to sinu, la starp Turkeem un nemeerneekem (Wofneefcheem) trihs deenas bijufchi asinaini kautini pee Gornipotoles.

— Kâ no Bukarestes teel sinohts, tad muhfu generalis Zimmermanns ar sawu jahneeku pulku usbruzis pee Mangelias Turku jahneekem un tohs pilnigi fakahwis. — Tai 10. Augustâ Kreewu monitori apnehma Turku kugus, kas labibu weda preefsch Turku armijas. Atxentee kugi tika nowesti us Simnizu. Ari no kara-lauka Afijâ nahkt tai 8. Augustâ sinas, la muhfeji cenaidneekus fakahufchi. Tas sem Ali-Bega stahwedamais cenaidneeku pulks tika no muhfejeem pawijam fakauts. Ali-Begam pascham bija jabehg, bet behgdams tika no kahda muhamedaneescha fakerts un muhfejeem nodohis. Tad ari teel sinohts, la no Turku kara-pulleem (Afijâ) aijbehgufchi 800 Tscherkeschu jahneeku, laikam nojehgdami, la nefas labs nebuhs fagaidams, ja pee Turkeemilgali paliks.

— Kâ no Aethnes teel sinohts, tad us Kretas falas isjehlees nemeers. (Tureenas Greeki fahufufchees pret Turkeem). Turku familijas pasfehpiotees zeetofschnâs. Diwâs weetas

kriftigeer ar Turkeem faduhufchees, pee tam 30 Turki un 17 kriftigeer kruitufchi.

— Lihds 15tam Augustam atnahufchas schahdas sinas pahre kaufchanahs pee Schiplas pahreeschanas-zela. Kâ jaw sinojam, tad kaufchanahs fakahs tai 9. Augustâ. Gelam pahre kaufchanahm pee Schiplas wispahrigi sinojam, pirmâ pasneegsim tahs us tam schmedamahs telegrafa-sinas. No Peterburgas tai 15. August. Kaufchanâ tai 13. Augustâ muhfeji Turku usbrufufchanas atfita atpakat, pee tam 30 wirsneelus un 400 saldatus pasaudedami. — No Londres tai 15. Augustâ. Anglu ariwe „Dairi Ruhs“ pasneeds garaku rakstu pahre kaufchanahs pee Schiplas, is kura tahs jo eewehrojamas sinas ir schahdas: Gefahlmâ Schiplas pahreeschanas-zelisch tikai no 3000 Kreeweem tika aijstahwehts, tagad tur buhs kahdi 13,000. Turkeem efoht kahdi 50,000 saldatu. Zertortdeenu tai 11. Augustâ buhtu Turki Kreeweem Schiplas zelu atnehmufchi, ja ihstâ brihdi Kreeweem nebuhtu palihgapulki peenahufchi un deenu pehz tam tika Turki is sawahm jaunahm skanstehm isdsiht ahra un atpakat atdsiht. Generalim Dragomirovam tika zelis eewainohis. — Tas scho sinu rakstidams sinotajs fatika, us Gorni-Studenî dohdamees, leelus pulkus, Kreewu kahjineelus un leelgabalneelus, kas us Schiplu dewahs fawejeem palihgâ. Pehz mineta sinotaja fpreeduma Kreeweem efoht pee Schiplas til dauds ta kara-spehta, la brangi warefchoht Turkeem neween atturetees pretim, bet tohs ari peenahlamî atfist atpakat. Ihsu sinu pahre kaufchanahm pee Schiplas pasneegufchi, ari kahdu wahrdu fahsim pahre Schiplas pahreeschanas-zelu paschu, jo schi weeta ir tagad lohki eewehrojama. No tahs wifâ Bulgarijâ sawas amatneezibas deht isflawetas Gabrowas pilsehtas, kura pawifam buhs kahdi 1300 namu, — no schihs pilsehtas wed zefsch us deenwideem. Paschas pilsehtas tuwumâ ta no kalneem nahkdama Jantras upe usnem Koserizas upi; zefsch winas eeleijâ eet it tuwu gar paschu upi; tschetrâs weetas ir tiliti par upi uftaifiti, lai zefsch nebuhtu ja-islihkumo un jalohla. Ta smulaka weeta no Schiplas zela seemetu puse ir ta weeta, kur Panischarkas upe ar Koserizas upi faweenojajs; no wifahm pufehm schi faweenodamahs pazelahs stahwas kalku-kalnu feenas. No fchejeenas zefsch eet us deenwiduswakareem, angstaki pazeldamees un kalnus aifneegdams, kur wairak augfchup atrohahs tas zeems Selenoderewo (salais kohls), kur ir stupra andele ar kohkeem. Zefsch no fchejeenas wehl angstaki pazelahs, no-eedams lihds Tschervenî-Bregai (farkanam kalnam). Schis kalns pastahw pa datoi is farkana mahla, pa datoi ruda kalka un klints almena. Apafschâ pee stahwas feenas schi atrohahs pirmâis waktâ-nams (karâila). Wehl semaki us rihta pusi atrohahs klosteris Swehti Sotols, us kuru no pascha zela aifwed zaur meshu fmuks zelinfch. Zefsch eet lihkmâs tahtakt, lihds trescho waktâ-namu fahneeds, no kureenas zefsch us seemeekem aifeedams aifwed us klajunu, kur kalninfch atrohahs. No fchejeenas war Schiplas zelus pahredseht. Schi it flaidri war eerandficht Gabrowu un abus zelus, kas no kureenas wed: weens eet no Selwi un no kureenas tahtaki par Lowtschu us Blewnu, ohts zefsch par Drenowu us Timowu un ta tad tas weenigais zefsch, pa kuru war taifni tikt us Russfchuku un Bukaresti un ohtadi atkal us Osmanbasaru, Gski-Dschamu un Schumlu. Us deenwidus pusi Schiplas zefsch aifwed us Turzijas firdi, us Filippeli un Abriandpeli. Kahds swars Schiplas zetam preefsch kara-

weschanas, tas katram weegli prohtams, tad apdohmajam, ka Schiplas zelâ ta fakohrt wijsi zeli saweenojahs un fchi weeta ir tagad muhfeju rohlâs, un Turki, to grieddami muhfejeem ataemt, afinainu usbrufschanu usnehmufchi, ka to peeminejam, pahr kaufchanahm pee Schiplas sinodami. Schipla pate ir Bulgaru zeems ar lahdam 800 mahjahm un 2 basnijahm, kas jawâ laikâ bija nahzis pee labas pahrtifschanas zaur roh-schu lohpschanas. Puszetâ us Kasanliku atrohnahs starp roh-schu dahseem un lagfdu mescheem Turku zeems Hasikioi. No Schiplas lihds Hasikioi ir lahdas fchetras werstes.

— Tahlat runajohrt pahr kaufchanahm pee Schiplas wehl ja-ussihme schahdas telegrafa-sinas. No Peterburgas teel sinohts, ka tai 14. Augustâ no pusdeenâs laika fakohrt un tai 15. Augustâ Turki mas ko schahwa; muhfeji palika fawâs weetas. Turki us tutejeem kalneem nometahs un pa laikam rauga muhfejus aistikt; wini prowiantu, kalna-leelgabalus un patronus wed ar ehseem un wehrscheem us kalneem un peespeesch Bulgarus, ari pee weschanas palihdsjeht. Tai 15. Augustâ pret wakaru wehl lahbus schahweenus dŕirdeja, bet tai 16. Augustâ wijs ir meerigi. Muhfeji stahw fawâs apzeetinatâs weetas un Turki ta nometufchees, ka wini no kalneem teel apfargati pret muhfeju schahweeneem. Muhfu generalis Nepokaitŕiŕiŕi ir aissubtihts us Schiplu, tureenâs buhŕschanu isluhkoht. No 10. lihds 15. Augustam muhfejeem tika kaufchanâ eewainoti 2480 kara-wihri, kuru pulkâ ari atrohnahs 95 wirsneeki. — Pee Blewnas, pee Lowatschas ka ari Osmanbasaras turumâ wijs stahw meerigi.

— Is nupat pasneegtahm telegrafa sinahm redsams, ka Turki ar fawahm usbrufschanahm meeru metufchi, redsedami, ka muhfejus newar pee Schiplas pahrawareht. Tapeh; Turku usbrufschanas wineem pascheem tikai par slahdi bijufschas, jo lai gan wehl naw sinams, zil Turki ir pasaudejufchi, tad tomehr to gan war drohfschi faziht, ka Turki daudslahrt wairak saudejufchi nefa muhfeji. Kara-lectu prateji spreesch, ka Turki lohti aplami darijufchi, Kreeweem pee Schiplas usbrufdami, jo ko wini ir panahufchi? wairak nefa, ka tikai dauds saldatu pasaudejufchi tihri pa aukstu wehju. Kâ no Konstantinoweles teel sinohts, tad Suleimanam-Bascham nemas nebijis usdohts, lai Kreeweem pee Schiplas usbruhkoht, winŕch to ir darijis us fawu galwu. Ja nu winam, prohti Suleimanam-Bascham, ne-isdohthohs Schiplas zeku uswareht un peh; tagadejahm sinahm spreeschoht, winam tas ne-isdohfsees, tad Turku armija ir saudejufe lahbus 25,000 kara-wihrus un schahds saudejums ir leels rohbs preelŕch Turku armijas, kurai jaw ta naw dauds ta spehla.

Tas ihsumâ faremts, buhtu tas fwarigakais, ko pahr kaufchanahm pee Schiplas schim brihscham war sinoht.

— No Suchumas atnahlfufe schahda sina: muhfu damfugis „Konstantins“ isgahjuŕchâ nedelâ gaisâ usspehris weenu leelu Turku monitoru un to isdarijis atbrauza atpakal us Zaltu. Rahds no muhfu ziteem fugeem „Livadia“ pee Warnas fadefsinaja weenu Turku fugi un tad atbrauza atpakal us Sewastopoli.

— No Belgrades teel sinohts, ka Serbijas walidiba nodohmajufe safaukt leelo walŕs-fapulzi, kurai tad buhs janofpreesch, waj Serbijai buhs pee kara japeedalahs jeb waj no kara aturetees. Bes tam wehl no Serbijas nahf sinas, ka walidiba finansministeram pawehlejufe, lai nofpreesio naudas aisnehmumu nobeigtu, un kara-ministeram pawehlejufe, lai wifus kara-pullus eegrohsoht kara-buhŕchanâ. Schihs sinas stipri ween sime-

jahs us karu; bet pirms wehl janogaida augŕcham minetahs fapulzes spreedums.

— No Austrijas-Turzijas rohbeschahm nahf sinas, ka Turki pahrgahjuŕchi par Austrijas rohbeschahm pahri, tur Austrijas pawalstneekus neween aplaupidami, bet ari fawus sinamus breefmu darbus pasrahdadami. Tâ par peemehru schints deenâs kahdi 200 Turku saldati pahrgahja par rohbeschahm un Austrijas pawalstneekem tureenâs apgabalâ gandrihs wifus lohpus nolaupija un aifŕsina prohjam. Slahde fneedsotees lihds lahdeem 10,000 rubteem muhfu nauda rehŕinajohrt. Weenam pascham semneekam tika nolaupiti 12 wehrŕchi, 10 teli, 100 aitas un 40 kafas. Tee semneeki, kam lohpi ataemti, beidsamâ pohŕtâ nahlfufchi, kâ tas weegli prohtams, Austrijas walidiba tamdehl ari laidufe rakŕtu pee Turzijas walidibas, lai ta gahdajohrt, ka winas saldati Austrijas rohbeschâs nebruhkoht laupidami un laudami, jo Turku saldati ari daschu Austreeti nofahwufchi.

No Adrianoweles teel lahdoi ahrfemes awisei („Pol. Corr.“) sinohts pahr negantibahm, ko Turki pee Bulgareem nodarijufchi, kâ ka no schauschalahm tihri prahts apjuhŕ. Is mineta breefmu sinojuma tikai lahdu drufzinau fche usŕihmesim. Gandrihs neweena deena nepa-eet, kur 10 lihds 15 Bulgari neteek (Adrianowelê) nokauti; kas schur jeb tur ir fakerti ar karacerohŕŕcheem rohlâ. Schi nonahweschana dauds reis ari no-teek zaur pakahŕschanu. Daschreis red; lohfu, kur 6 lihds 7 Bulgari ir pakahrti. Ja Turki wehl turpmal tâ strahdahs, tad drihsunâ nebuhs neweena Bulgara wairs, ko warehs pakahrt jeb nokaut.

No Sirijas. Kâ lasitajeem sinams, tad Sirija ir Turzijas pawalŕte Afŕijâ. Pahr Siriju un tureenâs buhŕschanu nahf behdigas sinas. Wifa Sirijas seme zeesch leelu truhkumu un behdas, kas zaur karu zehlfufschahs. Jaunes wihreeŕchi, kas strahdaht spehja, ir karâ nonemti un tee, kas wehl atpakal palikufchi, ir tâ ar kara-nodohŕschanahm apŕxanti (wineem til dauds to kara-nodohŕschanu jamakfa), ka wineem gandrihs nefas wairs ne-atleekahs ko ehŕt; turklaht nedf ar andeli nedf ar lahdu amatu weizahs, wifa ufŕiziba ir sudufe un pee tam wehl truhŕt tahs zeribas, ka schihs behdas drihs beigtees. Tahdâ buhŕchanâ, kâ weegli prohtams, muhamedaneem wifa kara-griba sudufe, ko wini fenak rahdija un tagad retu lahdu redf, kam wehl patiktohs karâ eet. Bet dauds tahbus gan dŕird, kas par Turzijas walidibu kurn un to lahdi, ka ta wineem tikai pohŕtu un behdas peeschkihufe. Sirijâ dŕihwodamee Eiropeschi no tam ir pahrlcezinati, ka Turzijas nefahrtigai walidŕschanai buhŕŕchoht drihs gals.

Ahrfemes sinas.

No Wahzijas. Kâ lasitajeem sinams, tad jaw wairak gadus pastahw tâ nofauktais „Genses nolihgums“ pee kura wifas Eiropas walŕtis un lihds ar tahm ari Turzija peebeedrojufehs, jeb ar ziteem wahredeem fakohrt, wifas Eiropas walŕtis apjohlijufschahs, mineta nolihguma nofazijumus ispildihŕ. Schis nolihgums simejahs us tam, ka tee, kas pee flintu wa eewainotu kara-wihru aplohpschanas peeder, neteek us karaulka no karodameem aistikti, weenalga waj wini pee paschu jeb pee eenaidneeku adlohpjeem peeder. Par sime wini dabuhn farlanu krusu. Kam schis farlanais krusis, tas war fwabadi aplahrt staigahrt, bes ka lahds wiru no karodameem

aiffiktu jeb kowetu. Kà jaw peeminejam, tad Turzija Genfes nolihguma nofazijumus apfohlijufe ifpildih, bet fchini Kreewu-Turku kara wina fawu apfohlijuchanohs naw ifpildijufe, jo neween winas faldati nohawufchi tahdus, lam bija farlanais fruffis, bet wini ari mohzijufchi un bendejufchi eewainotohs eenaidneekus un fchahda negantiba ari ir pret Genfes nolihguma nofazijumeem. Schahdu Turku negantibu un Genfes nolihguma pahrfahpfchanu eewehrodams firfts Bismarck Wahzijas waldbibas wahrda nolaidis rakftu pee Turzijas waldbibas, kura (prohti rakfta) winfch fawu pretofchanohs pret Turku negantibahm iffaka un Turzijas waldbibu atgahdina, lai wira fawu apfohlijuchanohs, fihmedamohs us Genfes nolihgumu, ifpildoh un gahdajoh, ka lai winas faldati turpmal wairs mineto nolihgumu nepahrfahpjoht. Tahdu pafchu rakftu ari Italijas waldbiba no fawas pufes pee Turzijas waldbibas aiflaidufe. Kà dšireb, tad Anglija ari nodohmajufe to pafchu dariht. Schis notikums ir deefgan eewehrojams, jo kad Turzijas waldbiba Genfes nolihgumu ne-eewehrohs, tad minetahm leelwalftim buhs wina us iam japeefpeefch un ta tad waretu lehti notikt, ka Turzijai wehl jauni pretineeki rohdahs.

No Franzijas. Kà jaw daschreis tikam fazijufchi, ta mums ari tagad jafaka, ka Franzija war leelas pahrgrohfibas waldbibas leeta notikt. Weens no Bonapartiftu iwadoneem rakftijis jaunam Napoleonam, lai winfch fawai partijai (prohti Bonapartifteem) netaujoh turetees us waldbibas pufi pee tautas-weetneeku zelfchanas, jo waldbibas partija pee tam wirerohku nedabufchoht un ja nu Bonapartifti turetohs us waldbibas pufi, tad wini, weetneekus zeldami, lihds ar waldbibu nahku zitu partiju apfmeefla. To wifu eewehrojoh Bonapartifti nodohmajufchi no waldbibas zenteeneem atturetees un wairaf pehz fawa prahta ftrahdaht. Ohtra partija Franzija un ta ir ta ftipraka, prohti republikaneefchi, daudftahret fawu nemeeribu pret tagadeju republikas waldbibu un winas preefchneeku Mal-Mahonu iffazijufchi, tapehz ka winfch pret republikas zentee-neem ftrahdajoh. Ta leelaka republikaneefchu awife iffazijufe tahdas dohmaas, ka Mal-Mahons no fawa waldfchanas amata atfazifchotees, ja winfch redsefchoht, ka tahdi tautas-weetneeki netifchchoht eezelti, kahdus winfch wehlejees. Waj tas teefcham ta notiks, to wehl flaidri newar finah, tapehz ka Mal-Mahons pats teizis, ka winfch drihsak ne-attahpfchotees, pirmas wina waldfchanas gabi nebuhs notezejufchi. Mal-Mahona waldfchanas laiks beigfees 1880. gada, jo us til ilgu laiku winfch tika par republikas preefchneeku eezelti.

No Italijas. Ka ultramontani nekad meerà nestahw, bet nepeekufdami preefch faweem tumfibas un warmahzibas dar-beem ftrahda, to jaw daschreis efam peerahdijufchi un to ari peeminejam, kad firojam pahr nodohmatu ultramontanu paf- faules fabeedribu, zaur luru wini zere wifas katohtu semes wifus gaismas lihdselkus fawà rohta dabuht un ta tad wifu labaki laudis tumfiba uftureht. Tagad atkal lasams awifes, ka ultramontani fawà leelata awife rakfta, ka wini fawu waru buhchoht drihs Franzija nodibinajufchi un tad Franzijas wifu leelaka un fwarigaka zenfchanahs buhchoht ta: Wahziju un Italiyu ismihjinah. Tas nu weegli prohtams, ka ultramontani labpraht Franziju pret Wahziju un Italiyu uftrih- bitu, jo Wahzija un Italiya nepadohdahs ultramontanu wil- tigeem padohmeem, bet fchohs tumfonus pehz brihwprahfigeem likumeem fohda. — Neif pahr ultramontaneem runadami ari peeminesim, ka ultramontani Spanija tagad tahdu waru ee-

gufufchi, kahda wineem muhfu laikos nebija Spanija. To par peemehru peerahda fchahds atgadijums. Spanijas keh- ninfch Alfons grib prezht kahdu prinzeji, kas ultramontaneem naw pa prahtam. Lai nu fawu fa-ihgufchanu waretu ifrah- diht, tad preesteri fahl fawu launu prahtu pret kehniinu fa- zelt. Ta par peemehru kehniinfch eegahja kahda basniza un biflaps leedsahs peenahkamo luhgufchanu preefch kehniina no- tureht, kas garidsneekem peenahkaks dariht. To weens biflaps bija eedrohfchinajees pret fawu semes-waldbneeku un kehniinu dariht, sem kura apfargafchanas winfch stahw un kas winam lohni dohd. Kehniinfch par tahdu ifturefchanohs gan lohti fa-ihga, tomehr ne-eedrohfchinajahs biflapu apftrahpeht. — Ta tas eet, kad ultramontaneem par dauds tahs wafas atkaij, jo eedohd welnam weenu pirkftu, winfch parauj wifu zilweku. Duhtu Spanijas waldbiba wairaf eewehrojufe fawus jaunohs brihwprahfigohs likumus, tad garidsneeki nemufcham nebuhtu pee tahdas waras un pahrdrohfchibas nahkufchi. Warbuht ka Spanijas waldbiba fahl nu affiht, ka ar ultramontaneem newar weena gara ftrahdaht, bet ja grib pee pafhawibas kluht, tad wajjaga eewehroht muhfu laiku garu un brihwprahfigus zenteenus, ka to zitas waldbibas darijufchas.

No Romas teel firohts, ka wezais pahwests efoht few pehznahkamo apfihmejis, kas pehz wina nahwes buhtu par pah- westu eezelams. Kardinateem, kas pahwestu zel, fchahda ee- preefchiga nofazifchana naw pa prahtam, wini grib zitu eezelt, un lai to waretu labaki ifdariht, tad wini, kad tagadejs pah- wests buhs miris, tuhliit eezelt jaunu pahwestu, bes ka ahre- mes kardinali buhtu us zelfchanu ufajimati.

No Romas. Kahdai katohtu dahmai bija flima kahja; winas draudsene tai eeteiza, lai nehfajoh feki no pahwesta tehwa, tad kahja palifchchoht wefela. Wina raudfija tahdu feki eeguh un feki wallajoh winai kahja palika wefela. Dahma aifbrauja us Romu, to brihnumu pahwestam pafiroht. Kad wina to pahwestam bija ifteikufe, tad winfch tai atbildejis:

„Sums, mihla meit', ir wairaf laimes neka man, weena no manahm fekehj jums wefelas kahjas atdewufe, es pats nefaju diwi fekes un tomehr nefpehju ne us abahm kahjahm noftahweht.“

No Kihnas. Kihnas keifars wifceem faweem walfts-dee- nafneekem un mahziteem wihreem aifleedfis opiumu pihpeht. Kihneefchi ir leeli opiuma draugi, jo opiumu pihpedami wini dabuhn mihligu reibumu, lai gan, kad reibums pahrgahjis, galwas ftipri fahpoht. Schi pawehle Kihneefchus lohti if- trauzejufe, un neween opiuma pihpetajus, bet ari opiuma fir- gotajus. Waj Giroppeefchi ari netiktu ftipri iftrauzeti, kad wal- dibas aifleegtu tabaku fmeheht?

No Indijas. No tureenas nahl behdigas finas pahr bree- fmigu badu, kas daschās Indijas pawalftes ifzehlees. Gelfch Madrafes, ja drihsuna palihdsiba nenahls, kahds millions zil- weku nomirfchoht bada. Kà lafttajeem finams, tad Indija peeder Anglijai un tamdeht Anglijai wajjaga par palihdsibu gahdaht; bet ja wina to nedarihs, tad tahds semes-gabals, leelaks neka Franzija, ismirs no laudim tuffchs.

No Aleksandrijas Egipte, teel firohts, ka us kahda Fran- zufchu kara-luga, kas brauja no Saigunas (Mif-Indijas rihta- pufe) us Suez, ir, kad tas bija Adenes pilfsehtai (Arabijas deenu. wakara-pufe) garam pabrauzis, koleera fehriga ifzehlu- fchs. No luga-lauidim ir jaw kahdi 50 nomirufchi un kahdi 130 faflimufcho wehl atrohdahs us luga.

Jaanee pilssehtas likumi.

III.

Isgahjuschā numurā ihfi atgahdinajoht jaunās pilssehtas waldischanas darba aplohtu un waras rohbefchas, mehš usrahbijam, kahda leela un eewehrojama pahrgrohššchana notiks zaur jaaneem pilssehtas likumeem pee nahkamahš pilssehtas waldischanas. Tagad muhsu mehriks iraid, zeenigeem lastitajeem peerahdiht, no zil leela swara ir jaanee pilssehtas likumi preefšch mums Latweescheem un kahdu labumu preefšch fewis waram no teem gaidiht un zereht.

Muhsu pilssehtas Baltijā no Wahzeescheem zeltas. Wahzeeschi, par juhru no Wahzu pilssehtahm abrauzoht, schurp atweda sawus eestahdijumus, likumus un eerafchas. Tā iszehlahs, tā kahdas masas falinas leelā juhrā, Wahzu draudšes Latweeschu semē, luras isščhbrahš zaur sawu ihpafschu dabu no aptahitejas semēs. Schinīs draudšes dšhwōja ziti kaudis, runaja zitu walodu, waldija ziti likumi, tikumi un eerafchas. Tadeht ari nelur zitur pasaulē tā starpiba starp pilssehtu un semi nebija tik leela un ari newareja tik leela palikt, tā pee mums Baltijā. Dhtschahrt tur kahda leela starpiba un schkiršchanahš pastahw, tur kaudis wišu to mible un zeena, kas winus no ziteem isščkir. Tā par peemehru schihdi tur, tur starp wineem un fristigeem wisleelaka schkiršchanahš pastahw, jo stingrasti turahš pee saweem wezeem likumeem, tikumeem un eerafschahm un nekahdā wihš negrib no teem atfabptes un atfazitees. To paschu ari eewehrojām pee muhsu pilssehtneeseem. Wini tā kahdu swehtu mantu fargaja un glabaja sawus wezus eestahdijumus, likumus, tikumus un eerafchas, kas nepahrlahpjamu muhru starp pilssehtu un semi zehla, lai gan jaw sen schee eestahdijumi un likumi wairs nepadereja ar laika garu un aistaweja katru dšhwu attihstischanošs un uplauhšanu. Bes tam ari schee wezee eestahdijumi un likumi tik dahrgt un ne-aisteekami bija, tadeht tā tee, kas pilssehtas draudšē preefšchā stahdija, leelu labumu no wezahš buhšchanas bandija. Un schi pilssehtas draudse pastahweja is tahm Wahzu gildēm un junstēm, luras eetiht bija preefšch sweschneefa ne-isdarama leeta. Tā ari muhsu Baltijas pilssehtās wareja pastahweht un lihds muhsu laiteem ušturetees kahdi eestahdijumi, kas nemas wairs nedereja preefšch muhsu laiku wajzadšibahm un jaw sen zitās semēs atzelti.

Blakam Wahzeescheem ar laiku muhsu pilssehtās ari Latweeschi apmetahš. No dšmits lauschu kahrtas zehlušchees, wini piems kohti semu stahwollī pilssehtas šadšhwē wareja eenemt. Wini bija no pilssehtas eemihneeseem tee semalee kaudis, tā sulaini, deenestneeki un strahdneeki. Ar laiku dāschš no wineem zaur sawu uszihribu tita pee mantas. Winsch kluwa par nama ihpafschneeku, kaufmant un amatneeku. Winsch malfaja pilssehtai par labu nodohšchanas, bet pee pilssehtas waldischanas winam nebija nekahdas dalibas, piems winsch nekluwa par pilssehtas birgeri. Bet par tahdu tikt nebija weegla leeta, ihpafchi preefšch Latweeschee, jo til tas bija pilssehtas birgeris, luen eewehleja pilssehtas gildes un junstes par sawu lohjehti. Latweetis reti tahdu gohdu peedšhwoja, ihpafchi leelafās pilssehtās un Nigā. Kā jaw peeminejam, Latweeschi pilssehtas šadšhwē eenehma kohti semu stahwollī. Wahzeeschu birgeris ar augstprahtibu flatijahš us Latweescheem un schohš ne-eeraudšija par fewtur lihdsigeem zilwekeem. Tā Latweetis gribeja, lai wini zil nezil eerauga, tad winam ar wišu spehtu bija us to jastrahda, tā winsch sawu Latweetibu un zitu wina dšmumu ašmirštu. Winam bija ja-ašmiršt mahtes waloda, ja-ašstahj radineeki un draugi, pat japeenem Wahzu wahrds. Kad winsch wišu to bija padarijis, tad, tā fakohht, bija Latweeschu smaku no fewis un sawas mahjas isšwehpinajis, tad winam tita tā schehšširdiba parahdita, tā tita usnemts par gildes jeb junstes brahli. Saprohtama leeta, tā pee tahdas buhšchanas Latweetis newareja pee gohda un zeenischanas tikt. Lai gan dšmits buhšchana jaw sen bija atzelta, tomehr pilssehtās Latweetis bija un palika apšpees. Lai gan pilssehtai par labu winsch nodohšchanas un klaušbas nefa, tomehr winam nebija nekahdas dalibas pee pilssehtas mantas waldischanas un gohda amateem.

Zaur jaaneem pilssehtas likumeem tas zitadi paliks. Tagad

teet sankti pee pilssehtas waldischanas un aistahwešchanas wiš pilssehtas eemihneeki, bes tantibas, tizibas un lauschu kahrtu isščkiršchanas, weena alga waj wini buhtu Wahzeeschi, jeb Kreemt, jeb Latweeschi, jeb schihdi, waj mulschneeki, jeb amatneeki, tirgotaji jeb mahziti kaudis.

Jaanee pilssehtas likumi no leela swara neween preefšch pilssehtu Latweescheem, bet ari preefšch wišas Latweeschu tantas. Jo zaur wineem teet atzelti tee schehšsti, kas attureja un aistaweja Latweeschu šadšhwes uplauhšanu Baltijas pilssehtās, un Latweeschu tantai jaunās teefbas un brihwesstibas teet dahwatas. Tā apstina ween, tā Latweeschi wairs newa sweschineeki muhsu pilssehtās, bet tā tikufchi teefhā un brihwesstiba lihdsigi ar ziteem pilssehtas eemihneeseem, tā wineem wakam stahw tee wahrti, kas wed us pilssehtas waldischanu un pilssehtas gohda amateem, katra Latweescha firdi ar preeku un lepnibu pilda.

Bet ar preeku un lepnibu ween nepeeteek. Brihwesstibas un teefbas neteel walti dahwatas, bet preefšch tam, lai winas isleeta. Winas isleetaht war Latweeschi til zaur to, tā schee preefšch tam gohda, tā labi pilssehtas fainneeki un waldineeki teel ezelti pilssehtās amatōs. Tadeht Latweescheem dšhwa daliba janem pee jauno pilssehtas amatu wehleschanahm. Tas ir Latweeschu peenahstums. Ja wini to nedara un sawu peenahstumu ne-ispilda, tad netiks tas panahhts, to muhsu augstais Semēs Tehws ir wehlejees, pilssehtas eemihneeseem weenadas teefbas un brihwesstibas dahwinajoht. Tad nahkofcha pilssehtas waldischana nekahdihs preefšchā wišu pilssehtas eemihneeku aistahwešchanu, wehleschanas un gribeschanu, bet tik kahda lauschu pulka dšhšchanohš pehz gohda un waldibas. Tad buhs tee paschi wehšchi tik zita maišā. Tad tapat Latweeschi pazeetigi nekšs usliktas naudas nodohšchanas un klaušbas nastu, bes tā wineem buhru kahda daliba un balšs pee mantas pahrwaldischanas, tā tas senati bijs. Tad Latweeschi ari tapat waliks sweschineeki muhsu pilssehtās, tad tapat wineem buhs jataunahš par sawu dšmumu, buhs ja-apšlehp-sawimegatee, buhs ja-aštrahj sawa tantiba un waloda.

Bet Latweeschu kuhtriba pee wehleschanahm netiks ween zaur to apstrappeta, tā Latweeschi pilssehtā netiks pee gohda un zeenischanas, bet ari zaur to, tā wini netiks us preefšchu naudas leetas. Kā jaw redšejam, tad jaunai pilssehtas waldischana tiks dohta leela wara pilssehtas naudas un fainneezibas buhšchanā. Wina war taupiga, jeb schehšrdiga buht. Wina war usnemt tahdus leelus darbus, kas pilssehtai daudi malfa un pee tam warbuht nenahht wišem eemihneeseem par labu, bet tik kahdai masai dāfai pilssehtneeku. Un lehti tizams, tā tas notiks, ja wiš pilssehtneeki nenems dšhwu dalibu pee pilssehtas amatu wihru wehleschanahm, jo tad isdohšees kahdai masai partijai jeb wehletaju pullam, tik ween sawus kandidatus pilssehtas amatōs ezelt. Saprohtama leeta, tā tee strahdahš un teem buhs ari jastrahda pehz sawu wehletaju prahtia, bet ne pehz wišu pilssehtas eemihneeku wehleschanahš.

Dhtschahrt nahkofcha pilssehtas waldischana noliks jauno amatu wihru algu. Wina war kohti augstu un ari semu algu nolikt. Pehz tam pilssehtas waldischana nahštees dahrga jeb lehta. Bet nauda, kas wajzadšiga preefšch pilssehtas waldischanas ušturešchanas, preefšch wišem pilssehtas darbeem un rihlošchanahm, jadohd pilssehtas eemihneeseem, waj tee buhtu nama ihpafschneeki, kaufmani jeb amatneeki. Tā nu nahkofcha pilssehtas waldischana ir tauwiga un wišu eemihneeku labumu eewehro, tad pilssehtas eemihneeseem buhs masas nodohšchanas un nastas nefamas, bet ja ne, tad buhs daudi jamafša.

Trefschahrt pilssehtas waldischana ari idala pilssehtas nodohšchanas starp pilssehtas eemihneeseem un nufala nodohšchnu augstumu preefšch ifkatra. Tā pee pilssehtas waldischanas teet til weena partija ween klahht, tad paredšams, tā tohs, kas jaunus amata wihrus eezehlušchi, wismafaji ar nodohšchanahm špai-dišs, bet tā tahs tā isdalkšs, tā nodohšchānu leelaka nasta teet us teem uswelta, kas waj nemas pee wehleschanahm newa dalibu nehmušchi, jeb ja ari nehmušchi, nefa zaur to panahstufchi. Jo tee ir meerigi kaudis, kas wiš zeešch, turpretim ar ziteem ghehwi ja-apejajahš, jo schee war pee nahkofschahm wehleschanahm tohs, kas scheeem pa prahtam nebāra, wairs amatā ne-eewehleht.

Retorikahrt apattch jaunās pilsēstas valdīšanas stāhw Rīgā enturēsu, brahkeru, līgeru, mezeru, mahleru un fuhrmanu amati. Wiß schee amati pastahw gandrihs til is Latweeschēem ween. Tadeht preeßch scho amatu nahkamibas un labuma ir no leela swara, waj pee pilsēstas valdīšanas Latweeschēem ir balfs un daliba.

To wifu lai ewehro pilsēstas dshwodami Latweeschēi un lai ne-atraujahs no jaunahm wehleschanahm! Lai ikkats, lam brihweßiba un teeßba dohta, pee wehleschanahm dalibu nemit, fawu peenahkumu ispilda! Wahzeeeschēem un Kreeweem hubs fawi landidati, preeßch kureem ikkats nodohs fawu balfs. Lai ari Latweeschēi pee laifa apdohma, kahdus aistahwetajus no sawas pußes un is fawa widus wini grīb wehleht, un tad lai us wehleßchanahm nahk, weenprahhibā sawas balfs nodohdami! Lai Latweeschēi weenprahhibā stāhw weens preeßch wīseem un wīß preeßch weena. Tad wini nepaliks tee pastarīschī starp mußfu pilsēstneekēem. Bet kā tahda weenprahhibā buhtu safneedsama, to gribu ußrahdiht tad, kad wehleßchanas laiks hubs klahk. W. S.

Par peefohdinoshanu.

Dakteris Fr. Beh is Maßkawas, kurech jubrā pelbedamees tagad Mehwalē ußturahs, raksta schahdu peefohdinadamu snojumu pahw sawu slihtu un tahs zehloni:

Behz tam, kad 28. Februari sch. g. kabdi 11 zilweki, no kureem bija 6 weest un 5 mahjas zilweki, manā mahjā Maßkawā no tahda gabrda un tamdeht dauds usteikta jehla (schahweta) schānkā bija ehdußchi, wini wiß kahdas 8 lihds 10 deenas wehlati faslīma un proht mahjas kaudis dauds slīprati neka weest, tamdeht la pehdejee tilai weenu reißi, bet pīrmejee, proht mahjas kaudis, bija wairaf reißu no mineta schānkā ehdußchi. Schis schānkis bija no ta defu-pahrdeweja pašā audsinateem barokteem.

Scho sawado faslīmschanu, tamdeht ka ta til reti nahk preeßchā, tilai behz kahdahm deenahm ußgahja, ka ta bija zehlußehs no trikineem (rupjas seb putratmainas juhtas gafas). Tīllab schānkē kā ari tahda slīmaja iskrahniņumus zaur wairuma-glahßi (mikroskopu) ismellejohr atrada, ka teescham tanis trikīni atradahs. Zaur pastahwīgu sagremoshanas netahrtību, drudscham kratohk, leelahm fapehm, leelu nespehziņu, kahju uspampumeem un wīßu matu iseeßchanu mehß ilgu laiku newarejam ne is istabas, ne ari is gultas iset. Mans deßis bija slīpri faslīmīs, es pats tā, ka zeribas nebij us dshwodschānu.

Wiß darbt tīllab mahjā kā ari is mahjahm, wīßa pelna apstahjās. Bet lihds schim pašam laitam, behz kahdeem 5 mehnescheem, wehl naw wiß slihtibas zehloni sudußchi un laitam gan lihds gada galam wehl nebuß isahrsteta.

Kā schis breesmīgais noitūms ilweenam peefohdinatu un atdohdinatu: 1) Zehlu schānkē un tahs no newahritas juhtas gafas taittas defas nemi ne-ehst; tilai labi iswahritis schānkis buhtu atkajams preeßch ehshanas; 2) Lai katris behz sawas weetas un eespehjas ar wīseem spehkeem pahw tam ruhpejahs, ka gata, pīrms ta naw zaur wairuma-glahßi ismelleka, nenahstu pahrdohschānā.

Scho mineta daktera snojumu is Mehweles awīßes isneemdami, newaram ari no sawas pußes saweem zeen. Iastajeem deesgan pee fīrds list, no tahdas gafas fargatees, kur tee tā sawamee putratīni atrohдах, kas zīts nefas naw, kā tee nupat minetee trikīni. Schee trikīni tīsa wehl til ap 1835. gadu juhtas gaka useeti. Ka tohs ari zilweks warohk dabuht, kad tahdu trikīnu pilnu juhtas gaku brūhke, to til wehl ap 1860to gadu ußgahja. Wini kahda dshwneeka tungl tīlufchi driß isehdahs sarnahm zauri un eeshrtelejahs ta dshwneeka mustulds (weesā). Wini ahtri wairajahs, tā ka weena pate trikīnu mahiite kahdus 1000 dshwus trikīnus dsemde. Zil ahtri schee tahrpini zilweta weseßību maita un ar lo wairaf faslīmst, to no mineta daktera snojuma war redseht. Kad laikus neluho un ne-eespeh isahrstetees, tad tahds zilweks driß wehsā semes klehpi teel guldinahis. Tadeht wehl reiß zeen. Iastajus atgahdinoham, no tahdas gafas ehshanas fargatees.

Sihki notikumi is Rīgas.

Tai 14. Augustā pulstien 8 no rihta atrada jaunpeedsimuscha

behrīna lihki Keisara dahrfa dihki. Sihkītis tīsa nodohis preeßch teefas ismelleßchanas. Behz behrīna mahtes teel melleßts.

Ka ar schaujameem rīsteem newaijaga neekotees, to peerahda schahds atgahjums, to „Rīg. Btg.“ pastahsta. Warschawas trahtēeri kahds fulainis neekotees gar peelahdeto rewolweri, lihds beidsoht rewolwers sprahga wakam un winam pīrßtu noschahwa.

Sina pahw ußaukteem Rīgā.

Zehkaba-basnizā: kurneeku sellis Martin Ludmann ar Wiß. Amaliju Emmu Drowing. Stohlotajs Gustaw Riesberg ar Karolini Augusti Wasiljewiße. Ahdgeheer sellis Paul Friedrich Franz Laurenstein ar Henrietti Amaliju Juliani Gerber, dshm. Melius. Stunsts dahrsneeks Johann Heinrich Gottlieb Silbert ar Henrietti Mariju Gertrudi Palkowsky. Walßs-sinaßchanu kandibats, Wīßsemes muißneeku kredites-sistēmas eerehbnis Meßkanders Lui Heinrich Johann v. Freitag-Loringhoven ar Mariju Selmu Emmu Karolini v. Freitag-Loringhoven. Grahmatu bohndneeks Karl Heinrich Bruker ar Scharlotti Juliani Niemann. Leitnants Nikolai Adams ar Stefaniju Gröddinger.

Pehtera- un Dohmes-basnizā: waldibas eerehbnis un konsulents Jakob Meßkander Kaehlsbrant ar Amaliju Emmu Schmidt. Promisors Zelgawā Ernst Ludwig Graf ar Selmu Graf. Tappirers Adalbert Ernst Meß. Bergmann ar Ilgu Luison Schulmeister. Virßtu fehjejs Friedrich Wiß. Sagrowsky (ari nosaults Bahrschewsky) ar Friedrihu Amaliju Gekat. Draudßes tungs Andreas Karl Johann Meßkander v. Hanenseldt ar Heleni Amaliju Scharlotti v. Ulrichen. Andeles komijs Arthur Teod. Diedrich Mull ar Adelhēidi Henr. Schneider. Eßpeditors Christian Friedrichberg ar Adeli Göhling, dshm. Schulz.

Gertrudes-basnizā: saldats atstāwneeks Karl Johann Michelsohn ar Annu Willmann, dshm. Matthison.

Zesus-basnizā: atlehgū katejs pee Dreles dselszjela Johann Freimann ar Eßfabeti Meßsejenu Belajem is Karatshewas. Dselszjela-trahdneeks Johrgis Rein Freymann ar Annu Seemel.

Zahnu-basnizā: saldats biketneeks Mikēlis Luhs ar Dor. Wahlohße. Kulscheris Christofs Wīßschels ar Lawiße Purria. Saldats atstāwneeks Janis Naumann ar Annu Steinbach.

Mahrtīnu-basnizā: andeles komijs Dawids Reichmann ar Matildi Adelhēidi Willumsohn. Muzīneeku sellis Karl Grünberg ar Zuhli Thīßa. Mahrneeku sellis Johann Friedrich Ehl ar Annu Matwini Ballod.

Katohlu-draudßē: Johann Timossjews ar Karolini Willmann. Meßkander Schakel ar Juliju Bartoschewiße. Dominik Martināßis ar Annu Raßwīll. Georg Friedrich Hammerstein ar Mariju Hipfel. Wīngent Kulajch ar Teofīst Sergjejen.

Dahwanas.

Lihds 19. Augustam ir preeßch ewainois un slimo kara-wīßu kohpshanas emakfati: no madamas Bererßon 4 rbl., zaur mahz. Schröder L. no Salas-dr. 5 rbl. un no Jura Dunkel 1 rbl., kohpā 10 rbl. Ar agrakeem pawīßam 85 rbl. — Tahkatas dahwanas ar pateizību nem preti manā driku-nantā. Ernst Plates.

Raudas papīru-zena.

Rīgā, tai 19. August 1877.

	Papīru	praßja	malßaja
5 procentes	instrīpījas 5. serijas no 1854	—	rubl. milß.
5 "	preßmīßu biketes 1. emisījas	208	" 207 1/2 "
5 "	2. " 2	209 1/2	" 209 "
5 "	Rīgas namu kīßlu-grahmatas	—	" — "
5 1/2 "	hipoteku kīßlu-grahmatas	—	" — "
5 "	Wīßsemes kīßlu-grahmatas (ne-uffat)	99	" 98 1/2 "

Cepīrßshanas zemu-rahditajs.

Rīgā, tai 19. August 1877.

20 garnīzas rubßi malßa — r. — L, lweeschē — r. — L, meeschē — r. — L, ausas 1 r. 50 L, grißu putratīni 3 r 50 L, ausu putratīni 4 r. 50., meeschu putratīni 2 r. 60 kap., sīri — r. — L, karupeki 1 r. 20 L. 2 1/2 pudl rupji rubßu-mīlli malßa 2 r. 50 L. un — r. — L, lweeschu-mīlli 5 r. 50 L. 1 puds sīweesta malßa 11 r. 50 L, lihds 12 r. seens 60—75 L, salmi — 50 L. 1 aß (7 pehdas augsta un plata) beßsa-malßa malßa 5 r. 50—60 L, beßsu- un alßshu-malßa — r. — L, alßshu-malßa 4 r. 50—60 L. preeßchu-malßa 4 r. 50—60 L, eglu-malßa 3 r. 60—70 L.

Lihds 18. August pee Rīgas atnahufchi 2305 fugi un aigahjufchi 2095 fugi.

Atībedams redaktors Ernst Plates.

R a h w e s : f i n a .

Wiſeem radeem, draugeem un paſiſtameem ta behdiga ſina, ta tam Warenam ir parizees, mahju miſlu meitiun

Berta Wiktorja Ahboling

Ita dſihweſgada pehz iſſas ſlimibas feſtdeena tai 13. Auguſt pee ſewis aizinah. Lohti apbehdinati wezaki.

Kannas pils Stradda.

Waltis fabruads (ſemes-fargods) peektaititi Mahpils pagasta lohjekli:

Andrei, Ahdama dehts, Aruhmir, Jahn, Jaha dehts, Dunze, Ludwig Auguſt, Beerna dehts, Sarring, Martin, Jaha dehts, Silling, Zahnis, ſaldata Wittela dehts, Kalning, kuri Rigā jeb Rigas rachts aprinki dſihwo, teel uſaizinati deht ſemes-fargu liſtu ſaſtadſichanas „beſ laiwefchanas“ un wiſwehlaſt lihs 1. Septbr. ſch. g. ar ſawahm biletetm pee ſchihſ pagasta-waldſichanas peektitees; tas to ne-iſpilihs, ſchihſ tai ſtrahpe, to ſawa-ſitumi par tahdeem, tas flehpjabs, noſaka. Mahlpils, tai 6. Auguſt 1877.

Pagasta wezakiſ: **S. Merga.**

Kad tas ſchejeenes Kemer mahjas gruntneeka tehms

Jahn Lahzis

ir miris un wina nowehleia teſtamente palitufcheem mantineekem iſdalama, tad teel wiſi uſaizinati: tam ſabhas proſiſchanas jeb maſſaſchanas pee ta Jahn Lahze peederuma buhtu, 3 mehneſchu laika no apakſha rakſitas deenas, t. i. lihs 10. Nowember ſch. g. pee ſchejeenes pagasta-teefas uſdohtees. Wehlati neweens wairs neitſ klauſchis, bet ar parabbu flehpjeem pehz ſituma ſwaribſ.

Mulakalna teefas-nama, tai 10. Auguſt 1877.

Peefehdetajſ: **J. Bred.**

Sichſchu pagastam, Gaujenes draudſe, waijaga

ſkohlota ja.

Schihſ weetas gribetaji ar ſawahm leezibahm lai peeteizabs pee Sichſchu pagasta waldibas lihs 5. September ſch. g.

Sichſchu pagasta waldiba, tai 31. Jult 1877.

Pagasta wezakiſ: **J. Veimann.**

Leel-Salazes (Salis) dr. ſkohlota jaſ melle

palihgu-ſkohlota ja.

Kas to weetu grih beenemi, lai peeteizabs lihs 1mo September ſch. g. turpat pee dr. ſkohlota ja.

Mahzeklis no ſemehm

ar labahm leezibas-ſihmehm, kas ſkaidri ſaproht Latweeſchu un Leichu walodu, war peektitees pee

S. Hegold,

linu-andelmanis Jelgawas Mr-Riga uſ Bauſkaſ leelzeta Nr. 27.

Strahdnekti, kas jaw ir lahdā ſeltera-un ſimonades fabriki ſtrahdajufchi, war peektitees uſ lma Weiſchu dambja Nr. 10.

Kurwju-taiſitaji, kuri proht preeſch kurwus taiſit, war peektitees pee **H. Gogginger,** Nikolai-cela Nr. 41, Rigā.

Kutſcheris,

tas tungeem par ſtundahm mantas wed un brauz, war dabuht weetu lihs ar dſihwohti un ſtaka-rahmi. Japeeteizabs Peterb. Mr-Riga Stohlu-cela Nr. 23, ſkarp pulſt. 9 un 10 no rihā.

Mohres barnawās, Ritaures draudſe teel madmala pehz Mahſjemes jaunafahs cerihſ welta un preſeta.

Ko ſenures atwehletſ. Rigā, 19. Auguſt 1877.

Wiſchis un dabujams pee hiſchu- un grammatu-biletota Erni Alates, Rigā, pee Behtera baſnižas.

Te klabt peektikums ar ſludinafchanahm.

„Deenwidus Widſemes“ beedriba

preeſch

wiſpahriga labuma un lauffaimneeziabas noturehs pierdeeni tai 20ta un, ja par derigu iſrahbſees, ar ohtdeem tai 30ta Auguſt Rigas turn-beedribas leelaji ſagte netahlu no Sirehſneeku-dahra un dahſneeziabas leetu iſſtahdes atklahm ſehdeſchana, kas lihdſ pulſt. 11 preeſch wiſdeenas riſs atklahm. Preeſchlaſijunu peektſchanaſ pahr tihruunu, plawu- un dahſru kophſichanu ta ar pahr kuſtomu-audſechanu un lohpufaimneeziabu nem preti lihs 20. Auguſt Kaudas-muſiſchā (paſtes-adreſe pr. Wolmar) un no 28. Auguſt Rigā Trohnamantineeka bulewarā Nr. 23, III. pee beedribas preſidenta **Jegor von Sivers.**

Cepreeſchiga deenas-fahrtiba pahr peektiteem preeſchlaſijumeem.

1. Pahr lauffaimneeziabas beedribu labumeem.
2. Preeſchlaſijuns preeſch lauffaimneeziabas ſaribeedribu dibinafchanas pee ekonomiflas ſabeedribas.
3. Rā landrahts St. Paul Rihta-Bruchſjā ir darihſ, lai pilas ſubnainas plawas ſaur mehſloſchānu ar kompoſtu wareu daribt par augligahm, kas bagatu plawu preeſch wiſlabalahs baribas iſdoht.
4. Pahr mahju kuſtomu audſechanu.

Rigas Latweeſchu beedriba.

Swehtdeem tai 28ta Auguſt ſch. g.

puku-balle.

Tuwafas ſinas nabloſchā numurā.

Kahrtibas komiſija.

3 e h f i s.

Beedreem un beedrenehm par ſinu:

28. Auguſt p. 8 wakarā,

puku-balle.

(Ir wehlejam, ta danzotaji — ſungi — ja eſpehjam, tumſchi gehbuhſchees buhtu.)

J. L. B. beedreem komiteja.

Swehtku-programa

preeſch

brihwetibas-ſwehtkeem

Jelgawā 28. Auguſt.

- 1) Uſ ſwehtkeem nahtuſchee ſapuhſeſees Schirtenhōſera dahra.
- 2) **Swehtki eſahſtees** dahra, pulſten 1 pehz puſd. **Swehtku-umeribra** un runa. Dahra pa deemu muſika un dſeedaſchana.
- 3) **Gohda-maltite** eſahſtees pulſten 4 pehz puſd. Schirtenhōſera ſahlē. Kas pee gohda-maltites wehlahs dalibas nemt, tam lihs 27. Auguſtam japeeteizabs pee **P. Annan** tunga, Glaru-cela, Brandta nama.
- 4) Pulſten 6 wakarā ſahſtees **teatris** ar prologu no **M. Annana** tunga. Iſrahbſis jaunū no **M. Pehſſchen** jaunfundes rakſitu originalingu „**Sertrude**“, lura no Rigas Latweeſchu beedribas ſinatnibas-komiſijas primo gehdar algu pelnitufe.
- 5) Wakarā buhs Schirtenhōſera dahra **konzerte** no ſawa-muſikas un balle ſahlē.

Swehtku-komiteja.

Teatri un weeſigu wakarū

iſtehtohs Bifferē 28. Auguſt ſch. g. Iſrahbſis pirmo reiſi jaunus lugas; eſahſtums eemaintoem karciweem par labu; eſahſtums plit. 1/5 wakarā.

No woliſchjas atwehletſ.

Diwi gohdigu wezaku ſehni,

tuxem laſte par bekeri un ſodditori iſmahzitees, war peektitees **Mr-Rigas Baunahs-** un **Smilſchucelas** ſuhri pee bekermeſtera **Oskar Schröder.**

S e h n i,

tuxem patitohs taleju-amatu eemahzitees, war peektitees **Riter-cela Nr. 97.**

S e h n i un meitenes, kuri ſchejeenes ſtohlaſ apmelle, airohd laipnu un lehtu uſnemſchānu un uſraudſiſchānu ſtohlaſ-barbōs. Japeepraſa **Jahra-cela (Johannis-Str.) Nr. 4,** 2 trepi augſti.

Gohdigs ſehns no ſemehm,

tuxam patitohs melaniſtu dreijaſchanas- un diſchleru-amatu eemahzitees, war peektitees **Lohra-celna uſ Bauſkaſ leelzeta Nr. 4.**

No 24. Auguſt m. es dſihwoſchu maſā **Jesūs baſnižas cela, mahj. N. Bergmanna** mahſā, weenu trepi uſ augſchu.

W. Pohrt, bakteris.

3 e e n . p u b l i k a i

ſaur ſcho laipni ſinaju, ta tagad dſihwoju

Kauf-cela Nr. 8.

Runas-ſtundas preeſch puſd. no pulſt. 10 lihs 12 un pehz puſd. no pulſt. 3 lihs 4.

Fr. Weber,

ſohhu-ahriſte.

Tagad es dſihwoju pilsſehſtas **Kalku-cela, Balſina** nama Nr. 6, ſehia weenu trepi augſti.

M. Webers,

hofgerichtetes un rahſes adwokatſ.

Dahru-koſpſchanaſ beedriba.

Dahſneeziabas-leetu iſſtahde

Strehneeku-dahra Rigā tai 27., 28., 29. un 30. Auguſt ſch. g.

Rigas Latweeſchu beedriba.

- 1) **Dahſichanas grammatas** iſ beedribas bibliotekas teel iſrohtas, tapot tā lihs ſchim, ohtdeenas un peektdeenas no pulſt. 7 lihs 1/9 wakarā. —
- 2) **Swehtdeenas ſtohla** ſahſtes 4. September.
- 3) **Kas wehlahs** pee **dſeedaſchanaſ** dalibu nemt, lai peeteizabs pee **dſeedataju** wadona **M. Argal.**

Teaters

un

weeſigs wakarſ

Muſiſchu pagasta-nama taps iſrihtohs no dſeedaſchanaſ **Draugu-beedribas** tai 28ta Auguſt ſch. g. **Ceſahſtums** pulſten pehzōs wakarā.

No woliſchjas atwehletſ.

Indināšana.

Kownas gubernā, Nowoaleksandrowskas apriņķi un Kuršemes robežsahm, Katiškā muišā piederīga grašam Tihšenhausenam, Nr. no 11ta April 1878ta gada izrentetas labdas 13 lohpu-muišas un prohti:

	Semes daudsums desjetinās.	Seemas sehja puhraveetas.	Ganību daudsums desjetinās.	Atbaidums no desjetiz. werstis.	Izpašči labumi.
Sultjanowa pušmūšja	120	46	60	14	
Stomehni	240 ^{2/3}	99 ^{1/2}	40	5	
Wifolshwor	240	124	200	20	
Widerowšičšifina	140	68	100	17	
Lufšiti	286 ^{2/3}	145 ^{1/2}	100	13	
Ignalino	139 ^{2/3}	70	100	11	
Draista	343 ^{2/3}	202	250	25	brantubšis
Dofšle	151	81	13 ^{1/2}	15	
Lafše	197 ^{1/2}	88	10 ^{1/2}	15	
Strobischi	320	159	120	11	
Titwinischi	210 ^{2/3}	117	60	16	
Komšj	333 ^{2/3}	151 ^{1/2}	150	12	
Petrašičšiti	106	55 ^{1/2}	20	90.	

Nolihgumus war dabuht sinast pee Katiškā muišas pagrivaldības, kas atrohdas labdas 12 werstes no Abeli desjetizeta stanzijas.

Mahjas pahrdohščhana!

Mahja, 20 dahlberu 83 Gr. leela, starp Zehšim, Balmeeri un Limbafšchem, uš ganderiši līdšiga tabhuma no 25 werstehm, ar apfahrešiem tih-rumeem, plawahm, ganību un mešhu, ir def leelas alihhšināšanas wejam fatmneetam par meh-reem zenu ar wismafat 1000 rbl. ismafšahnu pahrdohdama. Tuwalas sīnas isbohš Limbafšhu pilsmuišas waldišana; turpat ari mahjas rullis ir redsams.

Mafsa muišehina

Kownas gubernā, 4 werstes no Trischi pilssehtas un 20 werstes no Keškone desjetizeta stanzijas, lab-das 350 puhraveetas leela, no turahm 180 puhrav. ir labi ušbohš mešhs, laba tihruma-seme un ga-nības, teel sem ladeem mafšahanas-nolihgumeem pahrdohšja zaur Gungo J. Kaul, Rīgā leela Smil-šču-eelā Nr. 36.

**Pulstenu-taišitaja
Joh. G. Kundt'a**

pulstenu-bohde, Sirgu- un Smilšču-eelu sūbri, zillāhrt preti Medlīha bohdei Kalku-eelā, pahrdohd un fatatfa par wislehtato zenu wifadas pulstenu-sortes.

1875ta un 1876. gada

Bairijas apinūs

pahrdohd no sehgera par ishti sehahm zenahm
May Fischein,
leelā Bils-eelā Nr. 18.

Birmahs sortes Kufastler

f m e h d e s = o h g l e s

pahrdohd ishti lehti
C. D. Schlegler,
Selgawas Ahr-Rīgā wežā Auhbaru-eelā Nr. 24
blatus feshai.

M u i š c h a

Kaunas gubernā, pee rāščahm Kuršemes robežsahm, 6 werstes no Selgawas-Keepajas desjetizeta attahlu, ir pahrdohdama. Muišhai ir 150 def. aramahs semes (weešču seme), 138 def. plawu, 115 def. mešha un ganektu. Šklas ir wifaur jaunās tai-štas. Pee muišas peeder 1 wehja un 1 uhdens dārnawas. Sīhtas sīnas dabujamas Kefšh-Rīgā, Kalku eelā, Bālfina namā Nr. 6, sehā weemu tēvi augsti pee
adwolata M. Webera.

**Kaufasi- mineral-
jas uhdemus**

**Kreewijas ihstohs
Kefaru-wihnuš**

peedahwa wež zenu-rabotaja
C. W. Schweinfurth,
preti birščai.

Kommissioners

preekš Smaten-
las semtohpju-bee-
dribas sem Sawas

Keisarīšas Aug-
šības Keelširša Ni-
kolaja Nikolajewi-
ščha ta Wezala
aištahweščanas.

Sweedru arklus,

apdahlwinati 2. Baltijas zentral-isttahde Rīgā 1871.
ar augštato gohda algu, walšis domehnu ministērijas
„leelo fudr. medaku.“
Ežesčas, sehllu apflahjejus, sehščhanas-ma-
ščines,

tihriščhanas mafšines

no R. Garrett un Sons, Suffol Anglijā, kā ari
wifas žitas semtohpības mafšines labāā konfiru-
tija, par lehtalahm zenahm peedahwa
F. W. Grahmann, Rīgā,
Nikolai-eelā blatus šrehtneeku dabriam.

„Pee Antera.“

Jaunais Notums Jaunelgawā pahrdohd fahli,
zukurā, tehju is Orlowa magāšības, seepes un
seepn-sahles, Kloralki, aulina pehrwes preekš
dšjahm ar pamāhščahnu no Wetteriča bohdes
Rīgā, gatawu wahritu perņizu un mafas mah-
deru lohla pehrwes, atmeņu-ohgles, lohgu
šillu, wifadas tabatu-šortes, žigarus un pa-
pirosus, kā ari Augl. auščamohs deegus rit-
tīgus numurūs, arī daudš žitas prejes par wisleh-
tato zenu un ritīgū swaru.

Jaak Heymann.

**Balsams pret plauščahm un
matu iskrīščhanu.**

Šchīs sahles, kas nelahdu šahdi nedara un to
žiti dakteri imelleščuši un par labahm atradušči,
padara, ka plauščas wairē nerohņahs un ka mati ne-
isfriht. Ari tur, kur pež galwas- ishtuma plīšas
weetas wifuščas, atkal no jauna mat aug, lab sahšs
sahles ilgatu laiku bruhē. Tas ir dabujams pee
A. D. Werdyky, Wehwer-eelā № 6.

Izrentesčhana.

Schēman muiščinas seme, uš Lubahnes leelžeta
6 werstes no Rīgas, kas fastahw is 90 puhrav.
plawu un 16 puhrav. tihrumu, ir no jauna
gada izrentetama. Tuwalas sīnas turpat pee
muišas ihpašneela.

Weeqli, šchi laika mohdes wahgi, derigt
preekš laukem, ir lehti pahrdohdami Selgawas
Ahr-Rīgā Benten salā Nr. 7, blatus Bāhlawa
sahgu-šfenawahm, wihnuši.

Biegler un beedris

Rīgā, leelā Bils-eelā Nr. 19
pahrdohd augštahdīgus un prasus

lupertoslatuš,

kaulu- un kali-mehšlus

**Rīgas politehnikuma ismekle-
ščanas stanzijas kontroles,**

kas pīržeem no wairal neta 3 biekawu bef mafas
pīrto preščhu prohwi analizeere (pahrbauda).

Prasas un drohščības spīščškas

kastēs un pakās is E. Grünberga fabrika pahrdohd
par fabrika zenahm **Wilhelm Wetterich,**
pee Pehtera bahņijas.

Par eemehroščhanu.

Wifeem draugeem un pasihstameem daru sinamu,
kā ešnu to mahju-weeru

Jauna Lanwa

(Wefer tūniga mahja Peterb. Ahr-Rīgā Dīrnawu-
eelā № 59) no 1. Juli šā. g. ušrečhmis. Mišškas
gultas ar labu apdeeneščhanu, kā ari labus stalus
kā žitir nekur atrohdam, šohšidams, kuhšur laipni
mani apmekleht. Wifus šweizīnawams paleku ar
zeeniščhanu **Jakob Gauer.**

Laba mohdereščhana ar 83 puhraveetahm se-
mes, pa leelafat dabai plawas, 6 werstes no Rīgas
(uš Selgawas šohsejas) ir sem ladeem nolihgumeem
isrentejama. Mahtafas sīnas pee **Albert Dre-
šer,** Selgawas Ahr-Rīgā leelā eelā Nr. 4.

No manas Selgawas Ahr-Rīgā, (Pahrdaugawā)
III kwartalā Lohrnatalnā sem polizejas № 49 at-
rohnamas fabrika gruntes ešnu nodohmajis to pee
Bauskas šohsejas un Wehšdīrnawu-eelā atrohnamo
gruntagabalu no labdahm 9000 kwadratu ašim
pahrdoht waj wifur jeb pa dalahm. Pīržeht war
pahr to Mahtafas sīnas dabuht manā fabrika kan-
fehthohri **Ernst Plates** t. dēku namā.

Wifadi derīgi lohki,

kā ritenu-, lohku- un žiti lohki preekš stellma-
tera barbeem ir dabujami pee **Thoma Plaw-
neeka** leelā Mast-eelā № 122, blatus Hammera
lohlu plāščham.

Činu- un pakulu-dšijas

wifās numurūs teel pahrdohtas
B. Eugen Schnakenburga
kantohri Rīgā,
leelā Bils-eelā № 1, preti birščas namam.

No 1. September sabloti buhs wifadi

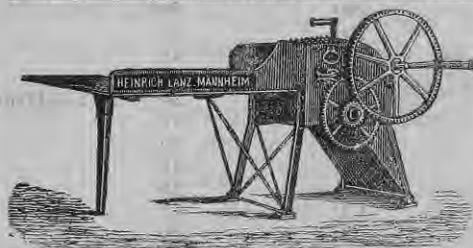
gahrđi un labi

ehdeeni

tiklab mahja la ari is mahjas dabujami ihsti lehti
Abgeles-talna leela Lebger-eela Nr. 34, tai pascha
weeta, kur lihbi schim 2trais taufschu-lehtis atra dabš

Bohde ar befereju

iz isihrejama. Japeeprafa pee C. Treusfeldta
us Katrihnes dambja Nr. 3.

Kulamas-maschines

ar rohtahm un firgu-speklu dšenamas is
Heinrich Lanz fabrika Mannheim.

Fabrikis ir lihds 1876. gada beigahm pahrdowis
54,972 machines
tas wiflabata peerahdichana, la schis machines
ir lohsti teizamas.

Weenigais krahums Riga
pee

J. W. Grahmann,

Nikolai-eela blatus Strehlneeku dahrsam.

Peterb. Uhe-Riga us Dfirnawu-eelas dambja
Nr. 3 ir

pograba-dsi hwoelis
par 52 rbl. isihrejams.

100 puhraweetas semes

lihds ar mahju ir pahrdohdamas. Klachtalas
sinas pee C. Treusfeldta us Katrihnes dambja Nr. 3.

Brahli Kamarin,

weena bohde Cefsch-Riga Kihter-eela Nr. 17 un
ohtra bohde pretim raktušam us stuhra

peedahwa wifseem pashtameem, draungeem un an-
delmaneeem ihsti lehti zuturu, tehtu, kafesu un
labas Maslawas miltus. Tad wehl preefch
wilnas, sibda- un dšju pehrwešchanas peedah-
wajam koschenile pehrwi un koschenile-salwi,
anlinu, schidru un sausu sarkana, rosi, saka
un sila, silum-sahles (indigo), piku pehrwi, sil-
ament (Blaustein), kastjas-bruhnu un wifas
zitas pehrwes ar waijadšigo pamahzichanu la ja-
bruhde, Angleschu un Hollandeschu peena-pulweri,
Korneburgas lohpu-pulweri un weselibas-bal-
samu, likwera drapes, petroleumu mahšes un
bleta lannas, seepu-sahles un dachadas mah-
lern-pehrwes, latu un firuifu. 1

Tauni Latweesch

teel penšoni peenemti labda mahzichanas weeta,
tusa mahja trihs pee mahzitas fabrtas peederigi
ofšjeeri un teel mahziba sagatawoti preefch Nikolai
inscheneru- un Michael artilerijas junteru-štolahm,
la art preefch wifahm zitahm semalahm tara-šloh-
lahm. 3. kategorijas (schitras) fawwatneeki war ari
preefch ekkomena junteru škola 2 lihds 3 mehne-
schu laika gruntigt tili sagatawoti. Klachtalas sinas
dabujamas Ernst Blates k. dritu-nama.

Skultes meitu-škola

eefahls fawu sešto školas gadu 20ta August
šhini gada. Školas un kofes nauda 55 ru-
bli par gadu ja-eemalka, epreefch. Peeteifšchanahš
pee Skultes leelmahtes: L. v. Loringhoven. 2

No penšures atwehšts. Riga, 19. August 1877.

Dritelis un dabujams bez dšschu- un arahmatu-driketata Ernst Blates. Riga. pee Rehtera bahtinas.

No polizejas atwehšts.

Muhfu wifuleelaka

Baltijas dseedataju

wihnu pagrabā

turam mehš neween tohs wifu labakohs ahrsemes, bet aridsan tohs flawejamohs
Kreetsemes tihrohs wihnus no flaidrahm wihna-kohtu ohgahm, un
wehl dandš zitadus garškus dšehreenus, la Spaneeschu bisehofu, rumu, fon-
saku, araku, porteru, schampanjeru un wifadus punschu dšehreenus no
muhfu pascha, zaur augsta Keisera walbichanu apstiprinata punschu fabrika, un
pahrdohdam par to wifu lehtako zenu jeb malku.

Louis Lundmann un beedris,

blakam tai wifuwezakai un gruntigai J. Medlich Engleschu magasthnei.

Ta pahrdohšchanas weeta preefch Kursemes no wifseem muhfu wihnadsch-
reeneem par Rigas zenu ir atrohnama Jelgawa pee J. A. Klein tunga
apafsch tahm kolonadehm.

Superfosfatu,

labu sausu prezi stipras kules pahrdohd par lehtahm zenahm

J. W. Grahmann,

Riga Nikolai-eela blatus Strehlneeku-dahrsam.

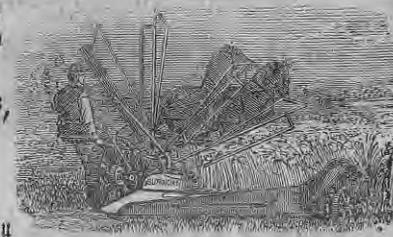
Urflus

no
kohta un dselses,
la:

Adlera,

Hohenheima,

Angleschu. Sweedru

„Buseie“

Amerikaneeschu sah-
les un labibas-ptau-
jama maschine,

kulamas-machines ar stitehm un stejeem, labibas-tihrijamahs un ekketu-
machines, Ruston Proctora lokomobiles un kulamas machines pahrdohd

Biegler un beedris,

Riga, leela Pils-eela Nr. 19.

J. Bürgermeistera

tehraudu-leetu bohde Riga

pee raktušcha us stuhra, lura drihs jaw šints gadus pastahw.

Sawseem zeen. kundehm, buhwmaneeem un buhwu-fungeem par laipnu
eewehroschenu:

Ta la man pascham tagad ir sawa atfleghu-kaltuwe, man ir eespehjamš, latru
schai darbā preefchā nahldamū leetu, la: eekafamahš, speedesu un flehšchu-
atfleghas latra leelumā, durwju- un lohgu-apsitumus, lohgu enges,
škrubwes, federes u. t. pr. talsni no sehgera jeb us pastelleschenu wifšfata laika
par ihsti lehtahm zenahm pahrdohd.

J. Bürgermeister.

Sem Rigas politechnikas ismekleschanas-stanzijas kontroles
pahrdohd par ihsti lehtahm zenahm

augstgrahdigus superfosfatus

if Stoholmes superfosfatu-fabrika

Herm. Stieda, Riga Maršal-eela Nr. 24.

Adelheide,

Juhras laupitaja meita.

(Statets No 33.)

Behdigi tatſchu wina jaumbas ſpehks ſahla nogurſchamun pahſpeht, kas wiſus wina lohzeklus bij pahnehmufe; Meinhard's ſahla dohmaht, kas winam uſ preeſſchu buhtu darams, lai maſ ween pee wairaf ſpehka waretu tiſt.

Winſch atwehra ſawas azis un luhkojahs beefa tumſiba eelſchâ; winſch zehlahs uſ ſawahm lahjahm, kratija ſlapjas ſmiltis no ſaweem lohzekeem un glaudija ſawus zaur zaurim iſmehzetohs matuſ no ſawas peeres; lai gan ar trihzedameem johteem, tad tomehr winſch raudſija tahtlaf uſ preeſſchu tiſt. Drihſ winſch ſaſneedaſa lahdu kalniru un kad tam bij pahri pahrgahjis, tad winſch nolifahs aiſ wehja ſemê, druſku atſpirdſinadamees un atpuhſdamees.

Chromotâ wiſhê winam wiſs taſ prahtâ ſchahwahs, ko winſch pehdigâs ſtundâ bija preedſihwojis. Wiſs taſ nahza winam ta preeſſchâ, it kâ winſch buhtu ſapnojie. Wiſwairaf winam prahtâ nahza taſ breeſmigais iſſlats no melna juhras-laupitaja, un — taſ ne-aybrihnojams bildeſ ſkaiſtums no taſh, iſ ſileem juhras wilniſcheem uſſahpdamas mihleſtibas un ſkaiſtuma deewelleſ. Schihs abas bildeſ bij ne-iſdeſſchamâ wiſhê Meinharda ſirdi eepreeduſchahs; wina paſaude-taiſ kugis un paſcha turpmata dſihwe uſ ſchahs tumſchas ſa-las winam nemaſ ta prahtâ nenahza, kâ ſchihs abas zilweku iſſlataſ. —

Sawadas dohmas gahja zaur wina galwu; winſch ſa-tuhlahs no bailehm, kad winſch dohmaja melno laupitaju ar aſinainu zirwi eeraugoht; winſch ſmaidija mihligi, kad winſch dohmaja ſkaiſto deewelleſ ar ſawahm debefſchigi ſilahm aſti-nahm uſ wina ſklatamees.

Wairaf neta weenreſ winſch bij jaw ta dohmadams lahdu uguns gaiſchumu pamanijis; bet winam iſtklahs, kâ wina azis buhs wina apmahniſchahs; ar leelu uſmanibu winſch luhkojahs uſ to puſi, kur winſch to uguns-gaiſchumu bija pama-nijis; weenadi ſkaidraſti ſtahdijahs winam taſ gaiſchums preeſſchâ, un pehdigi winſch wareja ſkaidri ſaredeht, kâ no lah-das augſtataſ weetas uguns ſpihdeja.

Winſch pahrdohmaja pee ſewim, waj winam buhs tam gaiſchumam iwotees jeb uſ zitu puſi eet. Behdigi winſch apnehmahs turpu eet, jo taſh dohmas, kâ (ja ari breeſmas uſnahktu) beefa tumſiba winam palihdehſ iſbeht, uſmudinaja wina uſ eelſchanu; beſ tam winſch bija ari lohti iſſalziſ un jereja pee gohdigeem laudim ſewi atſpirdſinatees un nakſ-mahju dabuht. Bar laimi winſch atrada wehl pee ſahneem ſawu ſohbinu, kurſch ari nohtes laiſâ winam wareja derigſ eetrohjis buht. — Drohiſchi winſch gahja uſ to puſi, no ku-zeenes taſ gaiſchums nahza. Drihſaf neta winſch bij doh-majis, winſch ſtahweja lahda augſta almina tohrna preeſſchâ; iſ lahda lohga, kurſch augſti tohrna galâ atradahs, ſpihdeja taſ uguns. Kad Meinhard's ſtahwoht palika un ſawas azis uſ augſchu pazehla, tad winſch ſadſtredeja debefſchigi ſkaiſtas un pahſkamas ſkianas, kuru ſterpâ tiſ mihligi ſihgu muſth-kiſ atſkaneja, kâ Meinhardam aſaras azis nahza.

Brihndamees winſch klaufjahs; tahdâ breeſmu weeta, tahdâ wehtras laiſâ tiſ mihligas ſkianas dſirdeht, taſ iſrahdijahs winam buht ahrpafauligſ. Winſch juhtahs ſewi tiſ lai-

migu, ſirdi aiſgrahbtu, kâ tuhtit apnehmahs muhra durwis uſmekleht un eelſchâ eet, lai ari zil leelas breeſmas wina tur ſagaiditu.

Lehni winſch gahja gar muhri tauſtidams, waj kur newa-retu lahdas durwis jeb ſemaku lohgu atraſt; bet wiſas wina puhles bij weltas. — Weenad tahtlaf winſch gahja gar ſeenu tauſtidams, un jaw winſch gribeja atpafal greeſtees, kad winſch atkal lahdu gaiſchumu tohrna galâ pamanija. Bet drihſ winſch nojehdſa, kâ taſ bij taſ pats gaiſchums, kuru pirmaf bij redſejis, un kâ winſch bija ap to apalo muhri gluſchi rinki gahjis un uſ ſawu weetu nonahjis. Taſ gaiſchums bija uſ to paſchu weetu palizis, bet taſh mihligas ſkianas nebij wairſ ſadſredamas.

Meinhard's neſinaja, ko winam buhs dariht; bet apdoh-madams, kâ zitur gan tumſchâ nakſ laiſâ nekur mahjoſli ne-dabuhs, winſch apnehmahs ar ſipru balſi behz ſchehlaſtibas ſaukt.

„Apſchehlojatees par lahdu nabaga kugineeku, kurſch lau-pitaju rohlâs kritiſ,“ winſch ſauza, „eſat lihdeſzeetigi, ap-ſchehlojatees —“

Behz tam winſch uſmanigi klaufjahs, bet wiſs palika klufu; taſ gaiſchums augſchâ palika uſ weetas.

Pa ohtru reiſ winſch ſauza ar wiſeem ſaweem ſpehkeem; un ſipraſti ſkaneja wina balſs neta juhras ſchahſchana.

Tagad atdarjahs ruhte augſchejâ lohga; mihliga ſeeweeſcha balſs praſſija palehnam:

„Kas tur ſauz?“

„Kahds nabaga kugineekſ, kam witni un ſturwe wairaf neta naa aſtahjuſchi, kâ laiſu dſihwibu,“ Meinhard's atbli-deja; „apſchehlojatees par manim; dohdat man nakſmahju un druſku ehdeena; juhs glahſſeet mani no breeſmigas nahwes! —“

„Gijeet maſu gabalinu gar muhri uſ augſchu un gaidat tur,“ balſs zaur lohdiſnu atſkaneja, kurſch drihſ ween tiſa aiſtaſiſtiſ.

Meinhard's darija, kâ winam bij ſajihſt un maſu gaba-linu pagahjis winſch palika ſtahwoht un gaidija ar ilgoſchâ-nohſ, kaſ nu notife.

Pagahja labſ brihdiſ; Meinhard's klaufjahs uſmanigi. Wina meeſas ſahla trihzeht, jo auſtais juhras wehſch wina no wiſahm puſehm ſagrahba, beſ tam wehl neweenu ſauſu wiſhiti newareja wina drehbêſ atraſt.

Behdigi winſch pamanija lahdu gaiſchumu netahlu no ſe-wis, kurſch zaur lahdu zaurumu no tohrna ſeenas ahra ſpih-deja. Maſas paſlepenas durwis muhri atdarjahs un Mein-hard's gahja lahda tumſchâ garâ gangi eelſchâ, kur no wi-ſahm puſehm tiſ laiſus muhruſ redſeja. Wina preeſſchâ ſtahweja leelâ melnâ laiſâ eetinufchſ lahda weza ſeewa, kura Meinhardam ſihmi dewa, lai winſch meerigi iſturetohs.

Tad wina aiſſchahwa atkal taſh durwis, pa kurahm Mein-hard's bij eenahjis, un peeweda wina ganga dibenâ pee lah-dahm zitahm ſlepenahm dſelſ durwin. Zaur ſchihm durwin wini eegahja lahda ohtra garâ gangi, kurſch no lampas gai-ſchuma puſlihſſiſ bija apgaiſmohtſ. Behdigi, kad ari zaur ſcho gangi bij zauri gahjuſchi, wini eetiſta lahda mihligâ, no uguns apgaiſmotâ ruhme, no kuzeeenes rinku trepes uſ tohrna augſchtahſchu weda. Schihs trepes bij ar dahrgeem tepikeem aplahſtas un apſeltitas lehnes greeſnojahs abas puſêſ.

Kad Meinhard's, no tahs ne wahrdu nerunadamas feewas wadihts, pa schim trepehm bij augschâ usgahjis, tad wiasch fapneedsa dshwolkus, kuri winu brihnischigâ wihse pahrschaisa. Gaischi spihbedami selta lukturi karajahs no gresni isrohtateem greesteem us semi un isplatiija mihligu spohschumu wias-aplahrt; Meinhard's newareja isbrihnitees par to bagatibu un flaisumu, ko wiasch wisur redseja. Bat wina tehws Danzigâ newareja famus dshwolkus jaukati isgresnoht, kâ schini weentuligâ tohri tee bija atrohdami.

Wiasch newareja isbrihnitees par wisu to, kas winam bija Jareds. Bet wina waditaja tam ne-attahwa ilgî brihnitees; bailigi wina rahwa Meinhardu few lihds un kahdâ weentuligâ istabinâ wina lika tam gaidiht.

Drihs wina atnahza attal atpakat; wina nesa us rohlahm drehbes, kuras wina Meinhardam dewa, fazidama: „Nolee-zeet fawas flapjas drehbes, un apgehrtjat schihs drehbes, tad eijeet tur winâ istabâ.“ Pee scheem wahrdeem wina rahdija us durwim, pa kurahm wina pate isgahja.

Meinhard's apflatiija tahs drehbes, kuras wezene winam bija dewuse. Winas bija no tibra sihda ar selta wihlitechm apschuhtas; kad Meinhard's winas bij apwilzis, wiasch isflatiijahs it kâ kahds stalts bruneneeks, kuresch us kahdeem fwehtkeem gribetu eet. Samu sohbinu wiasch apjohsa pee faweem fahneem un tad eegahja lehni apshmetâ istabâ, kur wezene winu jaw fagaidija.

„Jaunais lungs!“ wina fazija, „lai gan ne muhscham to nebuhtu darijuse, tad tomehr man wajjadseja fawai kundsei paklausihit un juhs schurpu west; es dohmaju, kâ juhs pret winu pasemigi buhfeet un kad laimigâ brihdi schihs pils wahrti attal atdarifees, kâ juhs tad attal no schejeenes prohjam aiseetu.“

„Nebihstatees par mani neko,“ Meinhard's atteiza, „kad juhs sinatu no kahdeem wezakeem es usaudsinahs esmu, tad juhs par manu isureschanohs pret juhsu kundses neko nebehdatutees. Es winai pateifschohs par winas mihligu firde, kâ wina mani no bada nahwes glahbuse. Un kad es fewi buhschu atspirdsinajees, tad luhgschu jums mihli schohs wahrtus preefch manis atwehrt un ar pateizigu firde scho mihlu weetinu astahschu. Parahdat man zelus, pa kureem drihsaf pee zilwekeem waru tikt, kas man nohtes laikâ palihdsetu.“

„Juh's gan weegli to isfaat,“ wezene fazija, „bet isdariht buhs tas lohti geuhiti; juhs nemas nesinat, kur juhs tagad efat! Nahlat man lihds!“

Schohs wahrdu's fazijuse wina weda Meinhardu zaur dauds ar seltu isrohtatahm istabam, kamehr behdigi wini lihds durwim nonahza, pa kurahm wezene Meinhardam lika eefschâ eet.

Bes kahdam bailehm wiasch eegahja istabâ, bet, it kâ pee grihdas peefeets wiasch palika us weetas stahwoht, jo ko wiasch tagad eeraudsiija, draudeja wina prahtu un dohmas isahrdiht. Wina preefchâ stahweja ta feeweete, kuru wina ajs lihds schim bij redsejuse. Dumfchi flaisi mati apfedsa winas plezus. Debeschligi flaisas bij winas silas azinas, kuras ar apbrihnojumu spehku Meinharda firde eerechma.

Uri flaisa feeweete bij drusku fahihjusehs, kad wina Meinharda flaiso waigu eeraudsiija; bet drihs ween wina gahja Meinhardam preti, fahetra wina rohku un behdigi fazija: „Nahlat, nelaimigais wih's un atspirdsinajatees ar ehdeeneem un dshreeneem, jo es redsu, kâ juhs dauds publes efat pah-

zeetufchi. Man ir leels preeks, kad es juhsu luhgschanu paklausiju un juhs fawâ pilt usneemu; af kaut juhs tē arweenu waretut palikt! — Atfeschatees un ehdat, ko ta weza Marta ir fagahdajuse.“

Meinhard's nofehдахs pee galda un flaisa jaunelle atfehдахs winam lihdsâs, wihnu glahse eeleedama un ehdeenu Meinhardam preefchâ libdama.

Ur johlodamu balsi wina fahka attal runaht: „Ta weza Marta ir daschu reis dusmiga, bet jiradi wina ir lohti laba un man ustiziga lihds nahwei. Wina ir tas weenigais zilwels, kuru es bes mana tehwa dabuju redseht un pehs winas stahsteem ween esmu es no ziteem zilwekeem un zitahm semehm ko sinahst dabujuse. Marta man dauds reis ir stahstijuse no teem wareneem brunenekeem un no tahm flaisstahm augstmanu meitahm, kuras ar wineem drihst kohpâ eet, un tahds azumirklos es esmu lohti ilgojusehs, pasaulē tikt, karstas afaras esmu raudajuse, kad mans tehws manu luhgschanu nepeepildija un man ne-attahwa, ari ar augsteem brunenekeem kohpâ eet. — Tagad es lohti preezajohs, kâ liktens mani ar jums, zeenigais fwefchineeks, ir kohpâ wedis. Es buhtu lohti laimiga, kad es ar jums kohpâ waretu eet pasaulē un juhs kâ mans apfargatajs un palihgs muhscham pee manis waretu palikt!“

Sirdi aisgrahbts un ar pukstoschu firde Meinhard's flatiijahs mihligas jaunelles azis. „Waj tad juhs waretu man ustizetees,“ Meinhard's prasija; „un waj juhsu firde to waretu attaut, kâ juhs fawu tehwu semi un fawu mihlu tehwu astahstut un man palat staigatu?“

„At, ko juhs par tehwu semi fauzat?“ wina behdigi atbildeja; „gan esmu es Martu no tehwu semes runajam dsirdejuse, kad wina man no augsteem kalneem, no jaukeem mescheem un puku-druwahm stahstija, wina raudaja karstas afaras, un ari es newareju no raudafchanas atturetees. Muhscham ne-esmu flaisus meschus un smarshigas puku druwâs redsejuse; muhscham ne-esmu flaisus krohaus pinuse, kâ Marta to fawâ jaunibâ ir darijuse. At, schini tumfchâ, behdu pilnâ tohri esmu es famus wisu jaukalohs dshwibas gadus weentuligâ dshiwē pawadijuse. Kâ war schis tumfchâ, weentuligs tohriis, schi breesmiga juh'ra mana tehwu seme buht? Man naw nekahdas tehwu semes, tamdeht buhtu ar jums labpraht pasaulē gahjuse un few ihstu tehwu semi mellejuse.“

Lohti behdigi isflatiijahs winas waigi, kad wina schohs wahrdu's bij runajuse. Mihligi wina flatiijahs Meinharda azis, un fawadas ne-aprastamas juhtas wina firde fagrabha.

„Kâ juhs fauz?“ ta flaisstaja jaunelle prasija.

„Mans wahrds ir Meinhard,“ wiasch atbildeja.

„Un mani fauz Adelsheide,“ wina atteiza tahlat runadama. „tagad meh's weens ohtru pasihstam un waram pee faweem wahrdeem fauktees. Waj jums ir tehwu seme, Meinhard? — Kamdeht juhs fawu dsimteni astahjat? Zeb waj juhs efeet no fawas tehwu semes isdshiti tikufchi, kâ kâ Marta no fawas?“

„Man gan ir dsimtene,“ Meinhard's fazija, „man ir tehwa mahja un mihli wezaki; juhs, Adelsheide, juhs ari manu mahiti mihletu, kad juhs winu pasihstu, un wina ari juhs mihletu, jo winai naw neweenas meitas, lai gan winas firde pehiti tam lohti ilgojahs.“

„Jums ir mihla mahite,“ Adelsheide atbildeja, „un juhs

warejat winu astiakt un juhrâ dohtees, — al! kad man mahte buhtu, ne muhscham es winu ne-astiahtu. Kas dšina juhs prohni no juhsu mahtes, Meinhard?"

"Mana tehwa andeles fugi brauz pa juhrâ," Meinhard's teiza, "un ne-apraktama luste manu firdi fagrahba, ari lihds braukt un ar pašauli cepashtees, kâ es to jaw daudfrei biju darijis. Bet fšoreis mums usnahza juhrâ buhdameem leelas breefmas un nelaima, kahdas wehl nekad nebija muhs fastapufšas. Tas warenais juhras laupitajs, kuru par melno laupitaju nošauz, usbruka mums ar šaweem afins-fahrigem laudim. Sinadami, ka pee fšhi swehra zilweka fšehlastibas nam, mehš luhkojam ar masahm laiwinahm no wina nageem isbeht, lai tafšhu wifu masaf šawu dšihwibu waretu glahbt; bet juhras krahldamee wilai nogremdeja laiwinu, ar kuru es brauzu; es tiku no wilneem fšurp un turp mehtahs, kamehr pehdigi juhra mani us fšihš falas krasstem ismeta."

Ar bailehm Adelheide isteepe šawu rohku us to puš, no kurenes wehl tumšha wilnu krahlfšhana atskaneja. "Šhini tumšhâ nakti juhs ar to nikno juhrâ efat zihniufšees, šawas dšihwibas deht," wina teiza, "tas ir breefmigi. Al, kâ es behdajohš par šawu tehwu! Ari winšch ir juhrâ isbrauzis; gan winšch man teiza, ka juhra efoht wina apafšneeze, un nekahda sturme winu newarohht apriht. Bet juhs runajat no melna laupitaja? Kas tas tahds ir?"

"Waj juhs no wina nelo ne-efat dširdejufšhi?" Meinhard's prašja brihnodamees.

"Nelo," Adelheide teiza, "ar bailehm es dširdu pirmo reis no wina runajam. Kur winšch dšihwo? Waj mums ari no wina naw jabaidahs?"

"Kad juhs lihds fšhim no wina nelo ne-efat dširdejufšhi," Meinhard's atbildeja, "kad jums naw no wina wairs jabaidahs, jo fšhini apgabalâ wajaga winam dšihwoht. Winšch ir wišfeem lugeem, kuzi fšhini juhrâ brauz, par breefmahm; pee wina rohlahm ir nekaitamu laušhu afinis peelipufšas, kuras us debesi pehz atreebšchanahs brehz. Kas fšhim swehra zilwekam preelfšch azim nahf, tam nahwe šinama."

"Un fšhis breefmigais swehrs jums usbruka?" Adelheide ar bailehm prašja.

"Wina fugis bija til wehl kahdus fimts fohlus no mums, kad mehš laiwinâs kahpahm," Meinhard's teiza, "til weenu azumirli dabuju es šibena gaišchumâ to swehra zilweku redseht, un muhscham paliks wina isflats manâ prahtâ."

Meinhard's bij pašehdis, un pateizahš Adelheidei mihligi, kura winu luhdša, lai winšch winai lihds eetu us ohtru istabas puš.

Tē wina panehma kahdu fšaištu kohli un ar apbrihnojumu isweizibu winas fšaištas rohziņas par kohles selta stihgahm fšurp un turp aifšteidsahs.

"Juhs efat man til bailigus stahstus stahstijufšhi," wina teiza, "ka es šawu jautribu pawifam efmu pašaudejufe; es gribu fšihš bailigas dohmas atkal aifšiht. Nahkat, Meinhard, fšehšatees man blakam, es gribu dšeesminas jums dšeedahht, — tahs fšaištalahs, kuras es mahku un jums buhs klaušitees us manahm dšeesminahm un zitu nelo dariht, kâ man azis flatitees, jo til ween preelfšch jums es dšeedu."

"Juhs augšprahtiba ir leela," Meinhard's teiza, "bet tagad ir jaw wehla naktis, un warbuht juhs ilgojatees pehz meera."

"Es newaru guleht," Adelheide teiza, "un pawifam nakti.

Hedseet, kad tumšha naktis fšho fšmilšchianu juhrmalu preelfšch manahm azim apflehpi, kad fšehšhu es pee fšhi-lohga; es atwezu winu wakâ un klaufohs tad us juhras krahlfšchanu. Es dšeedu behdigas dšeesminas un šawnoju no zitahm jautakahm semehm, no ziteem zilwekem, kuzi mihligi un jautri iiflatahs, kâ kâ juhs, Meinhard. Waj juhs gribat manas dšeesminas dširdeht, waj juhs ne-efat peelfufšhi?"

"Zauru deenu un nakti gribu us juhsu dšeesminahm klaušitees," Meinhard's teiza, "un kad ari es lihds nahwei buhtu peelfufšis, juhsu wahrdi ween mani mohdinatu, — zil tuhlfštofškahrt wehl juhsu balša."

"Al," Adelheide atbildeja, "es nešaprohtu, kas ar mani ir notizis, kamehr es juhs pirmo reis redžu. Mana firds wehl mani pee jums ar ne-apraktamu waru, lai gan es jums mas ween pašihstu. Weena eelfšchiga balšs šala man, ka zaur jums mana laime seedešs; mana dahrgata wehlešchana ir ta, ka es no jums nekad netaptu fškirta."

Wina atfehdašs us lehnkrehflu un šahla jautri dšeedahht ar kohli lihds fšehledama. Debefšchigas šlanas atskaneja is kohles stihgahm un wifu jaukatas dšeesminas is winas rohšhu luhpinahm Meinharda firdi aifšgrahba. Meinhard's nometašs winai preelfšchâ us zelem, un ar afaru pilnahm azim winšch šawas trihedamas rohlas Adelheides flehpi nolika, winšch wizu pašauli aifšmirša. Winam bija azis til preelfšch Adelheides, — aušis preelfšch winas mihligahm dšeesminahm, kuras wina firdi it kâ burtin apbuhra.

Adelheide apluša, kohli us kahdu blakam buhdamu krehflu nolikdama un ar šawahm fšaištahm rohziņahm wina Meinharda matuš glaudija.

"Juhsu mati ir wehl flapji no juhras uhdena," wina teiza ar trihedamu balši. "Kad es buhtu to šinajufe, zil breefmigi jums ar wilneem bij ko zihnitees, — pašhâ wifu leelaka sturmē buhtu es us juhrmalu nošteigufšes un jums preti rohlas fšneegufe."

Meinhard's nelo ne-atbildeja; winšch šawehra Adelheides rohku un to lehni pee šawahm luhpahm wilkdams nobufšhoja.

"Un tabeht," Adelheide teiza firdi kustinata, "kad jums buhtu jamiršt juhras wilnōs, tad tuhlfštofškahrt labaf es pee juhsu firds juhras besdibendōs guletu, nēka us fšho tohri atpakaf greestohs, kur — mana jauniba noflahpšt."

"Nemuhšcham!" Meinhard's teiza, "nemuhšcham to ne-atlauku, ka jums witnōs šawa dšihwiba buhtu jabeids. Un kad ari uhdens jums draudetu, mana rohka juhs fargatu, kamehr ween wehl kahda dširfštelite no dšihwibas winâ atrafšohs. Lihds pehdigai afins lahšitei es juhs aifštahwetu."

Mihla Adelheide, kad tu man lihds nahkt gribetu us manu tehwu semi, es tewi kâ kahdu lehnireeni turetu. Kad ari debefšis un seme bohjâ eetu, — mana firds tew muhscham ufšizama paliktu." Tâ runaja Meinhard's un afaras wina balši noflahpeja.

Adelheide nešpehja wairs runahht. Šchaukštedama wina šawu galwinu pee Meinharda kruhts nolēza, winu zeeti apšampdama un pee šawas firds fšeesdama. "Es eefšhu ar tewi, kur ween tu mani wedišt," wina teiza, "nem mani lihds tawâ dšimtenē, — pee tawas mahtes, lai es tahs behdu pilnas štundas aifšmirštu, kuras fšhe manu firdi laušch. Al, mihlais Meinhard, behgšim fšhant azumirli!"

(Turpmat wehl.)

Grandi un feedi.

Waj nederetu ari mums?

Zif daudreis ir grehti feeweefchus waldbiht, to gan daudfi no zeen. lafitajeem jaw paschi buhs peedfihwojuschi. No neela lectas feeweefchi eefahl tahdu lamaſchanahs-laru, ka pat nahburgu funi zaur tahdu leelu trohlfni iſtrauzeti, fahl reet. Ar lamaſchanohs ween nepeteef, fahl weena ohtraiz oziſ ſplantees un pehdigi garohs matuſ weena ohtraiz pluhft. Agrakoſ lailkos pee zitahm tautahm bija preekſch ſchahdeem nefatizigeem feeweefcheem iſgudrota itin praſta, bet lohti deriga eerikte. Bija paplata dehl abos galos til leeli zaurumi iſgreefii, ka laſlam bija ruhme. Druſku tahtaku uſ preekſchu atkal no katra gala diwi zaurumi, til leeli, ka rohlas til neſchandaſa. Galdirſch bija no diwahm puſehm faleekams tohpä. Kad nu diwas feewas ta bija ka ehreſ weena ohtra eekohbuſchahs, tad til nehma ſcho galbinu un uſmauja to abahm laſla un rohlas eebahſa tanis diwos zaurumos un tad galdu abos galos fafehja, ta ka abas katra ſawa galda gala weena ohtraiz taiſni preti ſtahweja.

Tahs nu iſ weda uſ tahdu weeku, kur daudſ zilweki ſtaigaja, lai wiſi waretu ſchihſ ſlawenahs mahjas meera iſkaro-tajas apbrihuot. Ta nu winas wareja lamatees, zil til uſeer, bet pluhktees bij gan ne-eefpehjamſ. Tur nu tahm lika til ilgi ſtahweht, kamehr ſawa ſtarpä meeru dereja un apfohli-jahs uſ preekſchu faderigati dſihwoht. — Stahde, ka ſchis til derigs eeradums ir atmeſto!

War gan ari beſ ſchahda galbina tahs nefaderigahs zaur teefu pa datai apmeerinaht, bet taſſchu galbinam paleek preekſchrohka, jo ſche winas paſchahs ſawa ſtarpä labprahtigi meeru der, kamehr zaur teefas ſpreedumu iſlihdſinatais eenaidſ wehl naw pawifam iſdſiſis. Ka wiſri ne maſu teefu ari ir pee tam waintigi, ka pahſ ſawahm feewahm ta newalda ka peenahlahs un tamdeht wineem ſawa ſtrahpe peenahlahs, to iſ ſchi atgadijuma dabuſim redſeht:

Preekſch tahda laika atnahza pee kahdas Venſas gubernas pagasta-teefas diwas ſemneezes Alekſandra Waſiljew un Maria Grigorjew iſ kahda zeema ar ſaweem wiſreem, abas, lai waretu fuhdſeht pahſ tahm grehtahm apwainoſchanahm, kuras weena ohtraiz reiſ mahja ſtipri lamadamahs bija uſkrah-wuſchahs. Pagasta-teefa iſklauſchinaja fuhdſetajas un noſpreeda:

Ta ka fuhdſetajas ir abas weena ohtru lamajuſchahs un ne-iſtrahdahs wiſ weena par ohtru buht daudſ labaka, peenahlahs Waſiljewai diwi un Grigorjewai trihs deenas preekſch pagasta likt ſtrahdaht, bet glehwajeem wiſreem, kaſ naw pra-tuſchi ſawas feewas ka peenahlahs waldbiht, katram 5 pahri ſchagaru likt uſſkattih.

Laitam gan ſchee wiſri buhs uſ preekſchu labaki par tam gahdajuſchi, ka winu feewas fatizigati dſihwo, un ja wai-jadſigs, buhs raudſijuschi paſchi par teefneſcheem preekſch ſawahm feewahm palikt.

J. R—r.

Wihleſtiba un draudſiba.

Wihleſtiba lihdſinajahs rohſei. Wina ir ta ſkaiſtaka puke dabas walſtibä; bet wina ſeed uſ ehrlſchlaina ſara.

Draudſiba lihdſinajahs wijolitei. Winas ſmarſcha peepilba

muhſu dſihwes zetu. Wina neſeed ſapau faulē, bet paſleh-puſehs gudribas ehna.

Wihleſtiba lihdſinajahs faulei. No rihta winas ſtari eelthg-fmo, puſdeena faſilba, un wakarā atdſefina.

Draudſiba lihdſinajahs mehneſim. Wina apgairfmo ar ſawu burwibas gairfmu dſihwes nakzi, kamehr jauka rihta gairfina auſt.

Wihleſtiba lihdſinajahs upei. Wina ſteidſahs ar ahtrumu uſ preekſchu, kamehr weenaldbſibas ſmilktis iſſihk.

Draudſiba lihdſinajahs amotam. Wina paleek arwoenu leelaka, kamehr dſihwibas gala nebeidſamā buhſchana pahreet.

Wihleſtiba lihdſinajahs dahrgai bildei ar ſelta rahmu. Mah-mam daudſreis wairal wehtibas ka bildei paſchaj.

Draudſiba lihdſinajahs dahrgai bildei ar praſtu rahmu. Bilde tohp gadu no gada dahrgaka.

Wihleſtiba lihdſinajahs lugam. Badohms gan ſtubri walda, bet nepazetibas wehtra to daudſreis uſden uſ apſlehptahm klintim.

Draudſiba lihdſinajahs klintim juhra. Kad ari wiſni ap to dauſahs, paleek ta meerigi ſtahwoht.

K. Maſcherneekſ.

Laba atbilde.

Kahda weefnižä pee weena galda fehdeja kahds jaunſ wirs-neekſ un bagatais ſchihdu luſtſchis Joſchlis. Wirſneekam, kaſ bija lohti uſpuhktees kundſiaſch, nemaſ nepatikahs, ka Joſch-lis ar winu pee weena galda fehdoht, un tapehž, gribedams to peekohboht lepmi teja:

„Kad juhs eefahlfeet juhlaſ gaku ehſi?“

„Tad, kad juhs buhfeet par generali uſdeenejuſchi,“ bija Joſchka meeriga atbilde.

Druſzina.

Pateefiba naw katram patihkama,
Taiſniba naw katram panahkama,
Brihwiba naw katram ſafneedſama.

Tehwijas ſargi.

Pa gairu balſe ka auka buhž,
Ka ſchkehi ſtirſch, ka bangas ruhž:
Kaſ ſteidſahs turp, pee rohſſchahm kluht,
Par fargeem tehwu-ſemei buht?

ſchi balſe pa wiſu tautu pluhſt
Un wiſu ſirdis leesnäs kluht,
Un ſweht ſohloht wiſ ſauž:
Neweenam eenahk netiks lauts!

Lihdi beidſams ſchkehps wehl pazelts tiks,
Lihdi pehdigs aſins pileens ſiks,
Lihdi wehl weens tautas dehlſ buhs dſihws:
Tamehr buhs tehwu klajums brihws.

Un balſis ſkan un pulki eet
Ka juhras wiſni nemahs ſfreet:
Mehs wiſi gribam turpu kluht,
Par fargeem tehwu-ſemei buht.

Parſeers.

Atbilledams rebahtehrs Ernſt Plates.